

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANTALYA SERİK BELEDİYESİ
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	13
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	25
9. EKLER.....	83

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 31/12/2018 Tarihi İtibariyle Görev Yeri Bazında Personel Sayıları	3
Tablo 2: Belediyenin Sahibi Olduğu Şirketler	4
Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri .	5
Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..	5
Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	6
Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	7
Tablo 7: Kamu İdaresi Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar.....	16
Tablo 8: Kamu İdaresi Tarafından Tahsisli Olarak Kullanılan Taşınmazlar	16
Tablo 9: Meclis Kararı ile Şirkete Devredilen Varlıklar Listesi	38
Tablo 10: Birim Fiyatlı Mal Alımında Yapılan İş Artışı ve İş Eksilişi.....	42
Tablo 11: Doğrudan Temin Sınırını Aşan Mal Alım Giderleri.....	44
Tablo 12: Doğrudan Temin Sınırını Aşan Hizmet Alım Giderleri	44
Tablo 13: Kısımlara Bölünerek Doğrudan Teminle Yapılan Alımlar.....	47
Tablo 14: 1600 cc Motor Hacminin Üzerinde ve/veya Yabancı Menşeli Araçlar.....	53
Tablo 15: Kasko Değerinin %2'sinin Üzerinde Olan Bir Bedelle Kiralanan Araçlar	53
Tablo 16: Özel Kalem Müdürlüklerine Yapılan Atamalar.....	76

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Taşınmazların Tümü'nün Kayıt Altına Alınmaması
2. Kamu İdaresi Tarafından Tahsisli Kullanılan ve Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenilmemesi
3. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenmesine Karar Verilen Maddi Duran Varlıkların Amortismanına Tabi Tutulmaması
4. İndirim Konusu Yapılamayacak Katma Değer Vergisinin İlgili Varlık Hesabının Maliyet Bedeline Dâhil Edilmemesi
5. Bir Yılda Daha Uzun Süreli Verilen Depozito ve Teminat Niteliğindeki Değerlerin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi
6. Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Hatalı Hesaplar Kullanılarak Muhasebeleştirilmesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması
2. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi
3. İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Varlıkların Tamamının Ay Sonlarında Giderleştirilmesi
4. Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
5. Kişilerden Alacaklar Hesabındaki Alacak Tutarlarına Faiz Tahakkukunun Yapılmaması
6. Yapılan İş Artışları Nedeniyle Artan Sözleşme Bedellerinin İlgili Taahhüt Hesaplarına Kaydedilmemesi
7. Kuruma Yapılan Taşit Bağışlarının Bütçeye Gelir Kaydedilmesi
8. Kamu İdaresine Ait Bazı Taşınmazların Cins Tashihihlerinin Yapılmaması

9. Mülkiyeti Kamu İdaresine Ait Olan Bazı Tesis ve İşletmelerin İşletme Hakkının İhale Yapılmaksızın Meclis Kararı İle Devredilmesi
10. Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Mevzuatta Bir Karşılığı Olmayan “İşgaliye Sözleşmesi” ile Kiraya Verilmesi
11. Birim Fiyatlı Mal Alımlarında Yapılan İş Artışı ve İş Eksilişinde Mevzuatla Belirlenen Sınırlamalara Uyulmaması
12. 4734 Sayılı Kanununun 21 ve 22’nci Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Harcamaların Yıllık Toplamının, İdare Bütçesine Bu Amaçla Konulan Ödeneklerin % 10’unu Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmadan Aşması
13. Mal Alımlarının 4734 Sayılı Kanun’da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi
14. Kamu İdaresi Taşınmazlarınının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na Göre Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması
15. Fiyat Farkı Ödemelerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması
16. Hizmet Alımı Suretiyle Yapılan Taşıt Kiralamalarının Mevzuata Aykırı Olarak Gerçekleştirilmesi
17. Kamu İdaresi Tarafından İhale Edilen İşlerin Tamamının veya Çok Yüksek Bir Oranının Yerine Getirilmesi İçin Yükleniciler İle Alt Yükleniciler Arasında Sözleşme İmzalanması
18. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin, Takip ve Tahsil Edilmemesi
19. Teklifi Sınır Değerin Altında Kalan Yüklenicilerden Kesin Teminatın Hatalı Alınması
20. Faaliyeti Eğlence Hizmeti Olan Bazı İşyerlerine Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi
21. Kamu İdaresinden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İşyerlerine Çevre Temizlik Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması ile Emlak Vergisi Tahakkukunun Eksik Yapılması
22. Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması

23. Kamu İdaresi Sınırları İçerisinde Yer Alan ve Aynı Nitelikte Olan Bazı Otellerin Bina Sınıfları Arasında Uyumsuzluk Olması
24. Büyükşehir Belediyesi Tarafından Elde Edilen Otopark Gelirlerinden İlçe Belediyelerine Dağıtılacak Payın Takip Edilmemesi
25. Kamu İdaresi Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlara Yönelik Olarak Düzenlenen Sözleşme Hükümlerini Yerine Getirmeyen Kiracılar Hakkında Gerekli İşlemlerin Yapılmaması
26. Ulusal Bayram Günlerinde Faaliyet Gösteren İşyerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması
27. İstisnai Memuriyet Kadrosu Olan Özel Kalem Müdürlüğüne Atanan Kişilerin, Bir Süre Sonra Sınavsız Olarak Sınavla Girilebilecek Memur Kadrolarına Naklen Atanmaları
28. İşçilere Yıl İçerisinde 270 Saati Aşacak Şekilde Fazla Mesai Yaptırılması
29. Yapım İşleri İçin Verilen Süre Uzatımlarında Tüm Risk (All Risk) Sigorta Poliçelerinin Bu Süreyi Kapsayacak Şekilde Yenilenmemesi
30. Ön Mali Kontrol Sisteminin Kurulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Serik Belediyesi Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesi hükümlerince kurulmuş mahalli idarelerden olup, hizmetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre yürüten ilçe belediyesidir.

İlçe Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü ve 15'inci maddeleri ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyeleri bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmakla birlikte ulaşım, alt yapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. 5216 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak *“büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir”* hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler 5393 sayılı Belediye Kanunu ile yapılan düzenlemeye göre, yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce tek başına İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile beraber Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri, hukuk işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar ve insan kaynakları ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Serik Belediyesinin 20 adet hizmet birimi bulunmakta olup, Özel Kalem Müdürlüğü doğrudan Belediye Başkanına bağlıdır. Belediyenin 19 adet hizmet birimi ise alan ve amaçlarına göre başkana bağlı olan 3 adet başkan yardımcısına bağlı olarak teşkilatlanmıştır. Serik Belediyesi teşkilat yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler Tablo 1'de detaylandırılmıştır.

Tablo 1: 31/12/2018 Tarihi İtibariyle Görev Yeri Bazında Personel Sayıları

Sıra	Birim (Müdürlük)	Memur	Sözleşmeli Memur	Kadrolu İşçi	Şirket İşçisi	Toplam
1	Özel Kalem Müdürlüğü	2		3	27	32
2	İnsan Kaynakları Ve Eğitim Müdürlüğü	6		2	6	14
3	Yazı İşleri Müdürlüğü	8		3	4	15
4	Mali Hizmetler Müdürlüğü	20		10	7	37
5	Destek Hizmetleri Müdürlüğü	7	1	13	27	48
6	Kültür Ve Sosyal İşler Müdürlüğü	1		7	19	27
7	Park Ve Bahçeler Müdürlüğü	4		14	90	108
8	Fen İşleri Müdürlüğü	13		59	70	142
9	Temizlik İşleri Müdürlüğü	8		27	162	197
10	İmar Ve Şehircilik Müdürlüğü	21	5	7	13	46
11	Kadın Ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü	1		3	12	16
12	Muhtarlıklar İşleri Müdürlüğü	2		2	1	5
13	Veteriner İşleri Müdürlüğü	3		5		8
14	Bilgi İşlem Müdürlüğü	1		2	6	9
15	Basın Yayın Ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü				9	9
16	Hukuk İşleri Müdürlüğü		2		8	10
17	Emlak Ve İstimlak Müdürlüğü	5		7	8	20
18	Spor İşleri Müdürlüğü	5		12	58	75
19	Zabıta Müdürlüğü	28		23	50	101
20	Çevre Koruma Ve Kontrol Müdürlüğü	5		1	5	11
Genel Toplam		140	8	200	582	930

İlçe belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'nci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e

kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na, işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilir.

Serik Belediyesinde istihdam edilen 348 personelin 4'ünü müdür, 16'sını müdür vekili, 120'sini memur, 200'ünü işçi ve 8'ini sözleşmeli memur oluşturmakta, 582'si ise Şirket Personeli olarak çalışmaktadır.

Serik Belediyesinin kurduğu ve/veya sermaye ortağı olduğu şirket aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 2: Belediyenin Sahibi Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Sin-Kar Turizm Emlak Gıda Tarım Organizasyon Çiçekçilik İnşaat Ve İnşaat Malzemeleri Matbaacılık Yayıncılık Taşımacılık Yemekçilik Yönetim Danışmanlığı Petrol Fırıncılık Su Mahsulleri Evcil Hayvan Temizlik İçecek Mobilya Özel Eğitim İthalat İhracat San. Ve Tic. Ltd. Şti.	12.500.000,00	12.500.000,00	100

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmıştır. Buna göre, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak belirtilmiştir.

Mahalli idareler bütçesi analitik bütçe sistemine uygun olarak hazırlanmaktadır. Mahalli

İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşmaktadır. Gider bütçesi; kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gider Türü	2016 Yılı TL	2017 Yılı TL	2018 Yılı TL	Değişim Oranı 2016-2018	Değişim Oranı 2017-2018
Personel Giderleri	19.606.302,67	21.294.510,49	24.813.109,69	26,56%	16,52%
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	3.405.533,50	3.785.105,87	4.311.396,12	26,60%	13,90%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	52.232.308,12	64.971.226,57	94.319.759,57	80,58%	45,17%
Faiz Giderleri	3.777.770,60	5.728.338,65	4.126.167,63	9,22%	-27,97%
Cari Transferler	1.622.205,35	900.816,87	918.363,85	-43,39%	1,95%
Sermaye Giderleri	12.917.016,45	25.495.914,18	24.377.085,93	88,72%	-4,39%
Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-
Borç Verme	-	-	-	-	-
Yedek Ödenekler	-	-	-	-	-
Bütçe Gider Toplamı	93.561.136,69	122.175.912,63	152.865.882,79	%64	%25,12

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3'de gösterildiği üzere, İdarenin bütçe gideri; 2016/2018 döneminde yüzde 64, 2017/2018 döneminde ise yüzde 25,12 oranında artış göstermiştir. Tablodaki gider kalemleri incelendiğinde ise; giderler içerisinde oransal anlamda en yüksek artışın yüzde 88,72 ile sermaye giderleri ve yüzde 80,58 ile mal ve hizmet alım giderleri kaleminde gerçekleştiği görülmektedir. Cari transferler kaleminde ise 2017 ve 2018 yıllarında 2016 yılına göre azalış meydana geldiği görülmektedir.

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4 aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gelir Türü	2016 Yılı TL	2017 Yılı TL	2018 Yılı TL	Değişim Oranı 2016-2018	Değişim Oranı 2017-2018
Vergi Gelirleri	43.601.967,19	40.849.138,12	50.559.739,70	15,96%	23,77%
Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	6.103.736,23	2.825.227,15	4.535.378,23	-25,70%	60,53%
Alınan Bağış Ve Yardım İle Özel Gelirler	4.503.120,41	73.459,63	533.094,89	-88,16%	625,70%

Diğer Gelirler	33.095.057,77	34.340.102,29	40.083.127,39	21,12%	16,72%
Sermaye Gelirleri	7.205.097,35	713.832,00	1.951.983,87	-72,91%	173,45%
Bütçe Gelirleri Toplamı	94.508.978,95	78.801.795,19	97.663.324,08	3,34%	23,94%
Bütçe Gelirlerinden Red Ve İadeler Toplamı	315.733,50	130.589,71	71.300,21	-77,42%	-45,40%
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	94.508.978,95	78.671.169,48	97.663.324,08	3,34%	24,14%

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4'deki veriler dikkate alındığında, bir önceki yıla göre gelirler yüzde 24,14 oranında artış göstermiştir. Artışın temel sebebi vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ile alınan bağış ve yardımlar, özel gelirler ve sermaye gelirleri kalemlerindeki artıştır.

Belediye'nin 2018 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleştirmeleri Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gider Türü	2018 Yılı Gider Bütçe (A)	2018 Yılı Gerçekleşen (B)	Gerçekleşme Oranı (C=(B/A))
Personel Giderleri	24.926.000,00	24.813.109,69	99,54%
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	4.526.000,00	4.311.396,12	95,26%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.917.000,00	94.319.759,57	138,88%
Faiz Giderleri	6.000.000,00	4.126.167,63	68,77%
Cari Transferler	1.914.000,00	918.363,85	47,97%
Sermaye Giderleri	60.217.000,00	24.377.085,93	40,48%
Sermaye Transferleri	-	-	-
Borç Verme	-	-	-
Yedek Ödenekler	13.500.000,00	-	-
Bütçe Giderleri Toplamı	179.000.000,00	152.865.882,79	85,40%

Buna göre 2018 yılında bütçe giderleri yüzde 85,40 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve hizmet alım giderleri başlangıç bütçesinde öngörülen tutar yüzde 138,88 oranında aşılmış olup oransal olarak en fazla sapmanın olduğu gider kalemi olmuştur. Cari transferler ve sermaye giderleri kalemlerinde ise bütçede tahmin edilenden daha az bir harcama gerçekleşmiştir.

Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gelirin Türü	2018 Yılı Gelir Bütçesi TL (A)	2018 Yılı Gerçekleşen TL (B)	Gerçekleşme Oranı TL (C=B/A)
Vergi Gelirleri	59.761.000,00	50.559.739,70	84,61%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.763.000,00	4.535.378,23	78,70%
Alınan Bağış ve Yrd. İle Özel Gelirler	13.610.000,00	533.094,89	3,92%
Diğer Gelirler	50.411.000,00	40.083.127,39	79,52%
Sermaye Gelirleri	50.455.000,00	1.951.983,87	3,87%
Alacaklardan Tahsilâtlar	-	-	-
Bütçe Gelirleri Toplamı	180.000.000,00	97.663.324,08	54,26%
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı	(-) 1.000.000,00	71.300,21	7%
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	179.000.000,00	97.592.023,87	54,52%
Borçlanma	-	-	-
Toplam	179.000.000,00	97.592.023,87	54,52%

Buna göre 2018 yılında bütçe gelirleri yüzde 54,52 seviyesinde gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler ve sermaye gelirleri kalemi için önemli bir gelir tahmininde bulunulmasına rağmen bu kalemlerde 2018 yılı içerisinde sadece 2.485.078,76 TL'lik bir tahsilat yapılmış olup bu iki gelir kaleminde toplam 61.579.921,24 TL'lik bir sapma meydana gelmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun’un 49 ve 80’inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Mali rapor ve tablo kavramı, belirli bir dönemde bir kurumun mali yapısı ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe kayıtlarında yer alan mali bilgilerin, bir bütün olarak uygulanmakta olan mali raporlama sistemine uygun biçimde sunumunu ifade etmektedir. Mali rapor ve tabloların hazırlanmasından ve gerçeğe uygun ve doğru olarak sunulmasından kamu idarelerinin üst yönetimleri sorumludur. Mali raporlama ile genel olarak kaynakların dağıtımı, uygulanan mali politikaların etkileri ile ileriye yönelik politika oluşturulması ve karar verilmesinde, kamu idaresinin mali durumu, performansı ve nakit akışları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlanır. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Mali raporlama kamu idarelerinin;

- a) Kaynaklarının dağılımı ve kullanımını,
- b) Faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını,
- c) Faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini,
- ç) Mali durumunu ve mali durumundaki değişiklikleri,
- d) Kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını,
- e) Mali işlemlerinde saydam olup olmadıklarını ve hesap verilebilirliğini,

gösterir.

Mali raporlama, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için; kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında bilgi verir. Kamu idarelerinin dönem içindeki faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgi sunmak amacıyla mali tablolarla birlikte açıklayıcı bilgiler de raporlanabilir. Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmasını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu

- Faaliyet sonuçları tablosu
- Nakit Akış Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür. İç kontrol varmak istediğimiz hedeften sapmadan ilerlememizle ve bu amaçla yapılan faaliyetlerde ne kadar "kontrol" sahibi olduğumuzla ilgilidir.

Mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her

türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Kamu İdaresi iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi ile ilgili olarak sorumlu kişilerle yapılan görüşmeler ve incelemeler neticesinde aşağıdaki tespitlerde bulunulmuştur;

Kamu İdaresinin 2015-2019 dönemine ait Stratejik Planı mevzuatta belirtilen zamanlara uyularak hazırlanmıştır. Yine İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı ile faaliyet raporu mevcuttur.

Kamu İdaresinin misyonu, vizyonu ve temel değerleri ve organizasyon şeması stratejik planda belirlenmiş olup organizasyon yapısı içerisinde personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları müdürlük çalışma yönetmeliklerinde belirtilmiş ve açıkça tanımlanmıştır.

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in 23’üncü maddesinde Kanun kapsamındaki kamu görevlilerinin yine söz konusu Kanunun ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzalayacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak Kamu İdaresi personelinden sadece memurlar tarafından söz konusu sözleşme imzalanmıştır.

Etkin bir iç kontrol sistemi; faaliyetlerde etkinlik ve verimliliğin artmasını sağlamak ve varlıkların korunması konusunda güvence vermektedir. Kamu İdaresi tarafından, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nda ve İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’te belirtilen usulde bir iç kontrol sistemi kurulmamış ve etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması, işleyişi ve gözetilmesine ilişkin iç kontrol eylem planı hazırlanmamıştır.

Kamu İdaresinin amaç ve hedeflerine yönelik riskleri belirlemediği görülmüş olup söz konusu husus nedeni ile Kamu İdaresince risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkileri analiz edilememekte ve risklere karşı alınacak önlemler de belirlenememektedir.

Birimin temel işlevini etkin biçimde yerine getirmesini etkileyebilecek riskler içeren, zamanında ve/veya doğru bir şekilde yerine getirilmesi halinde karar alma süreçlerini güçlendiren ve kaynakların etkin kullanımını sağlayan kritik öneme sahip sınırlı sayıda

görevler hassas görevdir. Hassas görevlerin tespit edilmesi, birimin fonksiyonlarını etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için kritik faaliyetlerin tespit edilmesini ve bu kritik faaliyetler için gerekli kontrol önlemlerinin alınmasını temin ederek faaliyetlerin aksamadan yürütmesine ve kamu kaynaklarının verimli bir biçimde kullanılmasına yardımcı olmaktadır. Ancak Kamu İdaresince Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 5'inci maddesinde muhasebe yetkilisi olarak atanacakların nitelikleri düzenlenmiş olup maddede "sertifika almış olmak" söz konusu niteliklerden biri olarak sayılmıştır. Yine bahse konu Yönetmelik'in 20'inci maddesinde de muhasebe yetkililerinin sertifikalı adaylar arasından atanacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak Kamu İdaresinde muhasebe yetkilisi olarak görev yapan personelin muhasebe yetkilisi sertifikası bulunmamaktadır.

Kamu İdaresince İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda yer alan limitleri aşan taahhüt ve sözleşme tasarıları ile ödenek aktarma işlemleri, ön mali kontrole tabi tutulmamaktadır.

Yeni kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin en önemli unsurlarından birisi olan iç denetim, iç kontrolün işleyişine, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasına yönelik yönetime güvence ve danışmanlık hizmeti sağlamak üzere çok önemli bir işlev üstlenmiştir. Ancak Kamu İdaresi bünyesinde İç Denetim Birimi henüz oluşturulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Antalya Serik Belediyesi 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmazların Tümünün Kayıt Altına Alınmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesi gereğince çıkarılan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde;

“Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır. Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, idaresinde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır. Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre, harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılabilir.”

denilmektedir. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre taşınmaz kayıt işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanıp konsolide edilmesi; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'inci maddesi gereğince de tüm taşınmazların maliyet değerleriyle kayıtlara alınarak mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

Serik Belediyesine ait taşınmazlara ilişkin envanter çalışmasının 2018 yıl sonu itibariyle tamamlanamadığı, Kurumdan alınan taşınmazlara ilişkin listeler ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan listeler arasında farklılıklar bulunduğu, taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanarak konsolide edilmediği 2014 yılında kapanan belediyelere ait taşınmazların devrinin henüz tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bu işlemlerin yapılmaması nedeniyle, Maddi Duran Varlık Hesapları 2018 yılı mali tablolarında olması gereken tutarı yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; *"Serik Belediyesine ait taşınmazlara ilişkin envanter çalışmalarının 2018 yılı sonu itibari ile tamamlanamadığı, Kurumdan alınan taşınmazlara ilişkin listeler ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan listeler arasında farklılıklar bulunduğu, taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanarak konsolide edilmediği 2014 yılında kapanan belediyelere ait taşınmazların devrini henüz tamamlanmadığı tespit edilmiş olup, Taşınmazların tümünün Kayıt altına alınması ve yansıtma işlemi kısa sürede yapılacaktır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Bulgu konusu husus Kamu İdaresi tarafından kabul edilmiş olup taşınmazların tamamının mali tablolarda gösterileceği belirtilmektedir. Lakin 2018 yılı

içerisinde Kamu İdaresi tarafından ilgili mevzuatta belirtilen işlemlerin yapılmaması nedeniyle, Maddi Duran Varlık Hesapları mali tablolarda olması gereken tutarı yansıtmamaktadır.

BULGU 2: Kamu İdaresi Tarafından Tahsisli Kullanılan ve Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenilmemesi

Kamu İdaresi tarafından başka kurumlara tahsis edilen ve Kamu İdaresinin tahsisli olarak kullandığı taşınmazlar muhasebe kayıtlarında takip edilmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ilgilendiren "Hesabın niteliği" başlıklı 188'inci maddesinde: *"Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır."*

252 Binalar Hesabını ilgilendiren "Hesabın niteliği" başlıklı 192'nci maddesinde ise:

"Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır."

hükümleri bulunmaktadır.

Bunun yanında Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin 47 sıra numaralı Genel Tebliği'nin "Tahsisli taşınmazların amortisman işlemleri" başlıklı 7'nci maddesinde; Kamu idaresinin mülkiyetinde olup diğer kamu idarelerine tahsis edilmeyen taşınmazların amortisman işlemlerinin maliki kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından, diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların amortisman işlemlerinin ise taşınmazı kullanan kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından yapılacağı belirtilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükümlerine göre mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini temin etmek üzere tahsise konu olan taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenilmesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar ve 500 Net Değer Hesapları için tahsis işlemine ilişkin olarak yardımcı hesaplar düzenlenmiştir. Buna göre;

Kamu idaresine başka bir kamu idaresinden taşınmaz tahsis edildiğinde söz konusu taşınmazın değeri ilgisine göre 250-Arazi ve Arsalar/ 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri /252-Binalar (03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) Hesabına borç, 500.12 Tahsisli Kullanılan

Taşınmazlar Hesabına alacak, taşınmaza ilişkin amortisman tutarı ise 500.13 Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak şeklinde kayıt yapılarak varlık hesapları içerisine alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi mülkiyetindeki taşınmazı başka idareye tahsis ettiğinde ise; 500.11 Tahsis Edilen Taşınmazlar hesabına borç, ilgisine göre 250 Arazi ve Arsalar/251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri/ 252 Binalar (02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar) hesabına alacak, taşınmaza ilişkin amortisman tutarları ise 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500.13 Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları hesabına alacak kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Aşağıda listesi verilmiş olan tahsisli kullanılan ve tahsis edilen söz konusu taşınmazların muhasebe kayıtlarında takip edilmemesi, muhasebenin temel kavramlarından tam açıklama ilkesini zedeleyerek mali tabloların açık, anlaşılır, doğru ve güvenilir olmasını engellemektedir.

Tablo 7: Kamu İdaresi Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar

Talep Eden Kurum	Ada-Parsel	Kullanım Şekli	Meclis Karar Tarihi	Tahsis Süresi
Eski Meslek Yüksek Okulu Binası 4. ve 5. Kat	1057-1	Yaygın Eğitim Amaçlı	04.05.2017	25 Yıl
Serik Cumhuriyet Başsavcılığı	1053- 14	Adliye Binası	06.06.2017	25 Yıl
Antalya Büyükşehir Belediyesi	1053-16	Kültür Merkezi	01.07.2016	25 Yıl
Antalya Büyükşehir Belediyesi	57-28	Yaygın Eğitim Amaçlı	10.09.2015	10 Yıl
Serik Sağlık Grup Başkanlık	0-516	Sağlık Merkezi	10.09.2015	25 Yıl
İlçe Emniyet Müdürlüğü	1834-2	Polis Karakolu	04.01.2017	10 Yıl
İlçe Emniyet Müdürlüğü	1716-1	Polis Karakolu	05.06.2015	15 Yıl
Antalya Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü	109-3	Çocuk Merkezi	03.11.2016	25 Yıl
Antalya Halk Sağlığı Müdürlüğü	218-32	Sağlık Evi	03.11.2016	25 Yıl
Serik PTT Müdürlüğü	534-15	PTT	06.07.2017	10 Yıl
Antalya Halk Sağlığı Müdürlüğü	129-373	Sağlık Evi	05.12.2016	15 Yıl
İlçe Emniyet Müdürlüğü	259-1	Polis Noktası	09.07.2015	15 Yıl
Orman Ve Su İşleri 6.Bölge Müdürlüğü	296-20	Uygulamalı Çevre Eğitimi	03.02.2017	25 Yıl
Bölge Regülatör İstasyonu	1101 Ada	İstasyon	03.02.2017	10 Yıl
Milli Eğitim Müdürlüğü	Tapusuz	Rehabilitasyon ve Araştırma Merkezi	10.04.2015	5 Yıl
İlçe Emniyet Müdürlüğü	1716-1	Polis Karakolu	09.06.2015	-

Tablo 8: Kamu İdaresi Tarafından Tahsisli Olarak Kullanılan Taşınmazlar

Ada- Parsel	Kullanım Şekli	Yüzölçümü	Tahsisi Onay Tarihi	Tahsis Süresi
107 Ada 1 Parsel	Belediye Hizmet Binası	10995 M2	16.10.2015	Süresiz
120 Ada 78 Parsel	Eski Hapishane Park Yeri	1015.44 M2	23.02.2017	2 Yıl
149 Ada 8 Parsel	Su Deposu Terfi Merkezi	38314.03 M2	13.01.2012	-

Söz konusu durum, Kamu İdaresinin mali tablolarında 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabının hatalı görünmesine yol açmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;** "Bulgunuzda mülkiyeti belediyemize ait olup bazı taşınmazların resmi kurumlara meclis kararımız ile tahsis edilen taşınmalarımızın muhasebe kayıtlarının yapılmadığı belirtilmiştir. Taşınmazlar kaydına ilişkin yapılan güncellemeler doğrultusunda, tahsis edilen taşınmazların 2019 Mali Yılı içerisinde muhasebe kayıtlarına alınması sağlanacaktır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş ve tahsis edilen taşınmazların 2019 yılında muhasebe kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir. Lakin bulgumuzda Kamu İdaresince tahsisli kullanılan ve tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer almadığı ifade edilmiş olup Kamu İdaresi cevabında tahsisli kullanılan taşınmazlara değinilmemiştir. Kamu İdaresince tahsisli kullanılan taşınmazların da muhasebe kayıtlarına alınarak takibinin sağlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak söz konusu muhasebe kayıtlarının 2019 yılında yapılacak olması nedeniyle Kamu İdaresinin 2018 yılı mali tablolarında 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabı hatalı görünmektedir.

BULGU 3: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenmesine Karar Verilen Maddi Duran Varlıkların Amortisman Tabi Tutulmaması

Kamu İdaresince, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortisman tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenler amortisman tabi tutulmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 224'üncü maddesinde 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 225'inci maddesinde ise; kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman

tutarının ise 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

47 Sıra Numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğin “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’ncı maddesinin yedinci fıkrasında çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortisman tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortisman tabi tutulmamış kısmının tamamının amortisman tabi tutulacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu Tebliğ’in “Amortisman ve tükenme payının muhasebeleştirilmesi” başlıklı 8’inci maddesinde ise; “*Ayrılan amortisman ve tükenme payları, 630-Giderler Hesabına borç, ilgisine göre 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 278-Birikmiş Tükenme Payları Hesabı veya 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilir.*” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenilmesine karar verilen maddi duran varlıkların amortisman tabi tutulmamış kısmının tamamının dönem sonunda amortisman tabi tutulması gerekmektedir. Söz konusu husus uyarınca bilançoda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç kalanı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak kalanının birbirine eşit olması gerekmektedir.

Kamu idaresinin 2018 yılı Bilançosunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı 1.568.562,79 TL 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ise 788.114,10 TL olarak görünmekte olup hurdaya ayrılan taşınmazlar için toplam 780.448,71 TL tutarında amortisman ayrılmamış bulunmaktadır. Bu tutarın 413.858,77 TL’si geçmiş yıllarda ayrılmamış amortisman tutarlarından kaynaklanmakta olup Kamu İdaresi tarafından yıl içinde hurdaya ayrılan maddi duran varlıklar için 2018 yılı içerisinde ayırması gerektiği amortisman tutarı ise 366.589,94 TL’dir.

Söz konusu durum Kamu İdaresinin 2018 yılı mali tablolarında 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının 780.448,71 TL, 630 Gider Hesabının ise 366.589,94 TL noksan görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Hesaplar arasındaki eşitsizlik önceki yıllardan gelen devirlerdeki rakamlardan kaynaklanmış olup 2019 yılı içerisinde düzeltme fişi ile bu eşitsizliğin giderilmesi sağlanacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı arasındaki eşitsizliğin 2019 yılında düzeltme fişi ile eşitleneceği belirtilmiştir.

Söz konusu hesaplar arasındaki eşitsizliğin giderilecek olması ile birlikte bundan sonraki dönemde yine aynı hususun ortaya çıkmaması adına 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenilmesine karar verilen maddi duran varlıkların amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamı dönem sonunda amortismanına tabi tutulmalıdır.

Sonuç olarak Kamu İdaresinin 2018 yılı mali tablolarında 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı 780.448,71 TL, 630 Gider Hesabı ise 366.589,94 TL noksan görünmektedir.

BULGU 4: İndirim Konusu Yapılamayacak Katma Değer Vergisinin İlgili Varlık Hesabının Maliyet Bedeline Dâhil Edilmemesi

Kamu İdaresi, nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın almış olduğu mal veya hizmetler için ödemiş olduğu Katma Değer Vergisini söz konusu mal veya hizmetin maliyet bedeline ilave etmeyerek 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında izlemektedir.

Belediyeler tarafından 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının nasıl ve hangi koşullar altında kullanılacağı 27.05.2016 tarih ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "191 İndirilecek katma değer vergisi hesabı" başlıklı 153'üncü maddesinde aynen;

"Bu hesap, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır.

Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir."

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre belediyeler, satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak mal veya hizmet alımı yapmışlar ise ödedikleri tutarın Katma Değer Vergisini indirim konusu yapabileceklerdir.

Ancak satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet söz konusu ise ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılamayacak ve ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilecektir.

Kamu idaresi tarafından ihale edilen “3 adet kapalı alan yapım işi” ve “kapalı dere üstü çelik çatı sistemli kapalı Pazar yeri yapım işine” ait hakediş ödemelerinde yer alan ve indirim konusu yapılamayacak olan toplam 263.436,71 TL’lik Katma Değer Vergisi tutarı 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı yerine 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında izlenmektedir.

Söz konusu husus nedeniyle Kamu idaresi mali tablolarında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 263.436,71 TL noksan 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ise bu tutar kadar fazla görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgunuzda “3 Adet Kapalı Alan Yapım İşİ” ve “ Kapalı dere üstü çelik çatı sistemli kapalı Pazar yeri yapım işi” ne ait hakediş ödemelerinde indirim konusu yapılamayacak katma değer vergisinin ilgili varlık hesabının maliyet bedeline dahil edilmediği belirtilmiştir. Bu kapsamda 2019 yılı içerisinde düzeltme fişi hazırlanarak 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi hesabından 263.436,71TL düşülerek 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabına aktarılacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup hatalı kaydedilen 263.436,71 TL'nin 2019 yılı içerisinde 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi hesabından 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Ancak söz konusu düzeltme işleminin 2019 yılında yapılacak olması sebebiyle Kamu İdaresinin 2018 yılı mali tablolarında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 263.436,71 TL noksan 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ise bu tutar kadar fazla görünmektedir.

BULGU 5: Bir Yıldan Daha Uzun Süreli Verilen Depozito ve Teminat Niteliğindeki Değerlerin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Kamu İdaresince 2018 yılı içerisinde girilen yükümlülükler karşılığı olarak verilmiş olan depozito, teminat ve güvence bedellerinin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmeden doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 168 ve 169'uncu maddelerinde;

“226 Verilen depozito ve teminatlar hesabı

Hesabın niteliği

MADDE 168 – (1) Verilen depozito ve teminatlar hesabı, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 169 – (1) Verilen depozito ve teminatlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Bir yıldan daha uzun bir süre için bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen depozito ve teminatlar bir taraftan bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bir yıldan daha uzun bir süre için verilen diğer depozito ve teminatlar bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.” hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, kamu idarelerince verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 226 Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabına borç kaydedilmek suretiyle izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde sözleşmeler gereğince diğer kamu idareleri ve kişilere kesin teminat, depozito ve güvence bedeli olarak verilen toplam 140.028,00 TL'lik tutar 226-Verilen

Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmeden, 630 Giderler Hesabı kullanılarak doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Bu durum mali tablolarda 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının 140.028,00 TL noksan 630 Giderler Hesabının ise bu tutar kadar fazla görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Bulgunuzda Bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminatlar niteliğindeki değerlerin 226 verilen depozito ve teminatlar hesabında izlenmediği belirtilmiştir. Bu kapsamda 2019 yılı içerisinde düzeltme fişi hazırlanarak 226 Verilen depozito ve teminatlar hesabı ile ilgili hatalar giderilecektir.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusu hususa katılmakta olup, 2019 yılı içerisinde gerekli düzeltme kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir. Lakin 2018 yılı içerisinde söz konusu durumun düzeltilmesine yönelik herhangi bir işlem yapılmadığından, mali tablolarda 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı 140.028,00 TL noksan 630 Giderler Hesabı ise bu tutar kadar fazla görünmektedir.

BULGU 6: Avukatlık Vekâlet Ücretlerinin Hatalı Hesaplar Kullanılarak Muhasebeleştirilmesi

Kurum lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle elde edilen vekâlet ücretlerinin dağıtımı yapılmayan %5’lik kısmı gelir olarak kaydedilmeden emanet hesaplarında bekletilmekte, vekâlet ücretlerinin kurum personeline dağıtımı sırasında ise emanet hesapları yerine gider hesapları kullanılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun "Avukatlık Ücretinin Dağıtımı" başlıklı 82’nci maddesinde belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun’un kıyas yolu ile uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin "Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflar" başlıklı 18’inci maddesinin birinci fıkrasında 1389 sayılı Kanun’un yürürlükten kaldırıldığı, diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanun’a yapılan atıfların bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun Hükmünde Kararname’nin “Davalardaki temsilin niteliği ve vekâlet

ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı” başlıklı 14’üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde; vekâlet ücretinin %55’inin dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata, %40’ının ise dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara eşit olarak ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname’nin 16’ncı maddesine göre vekâlet ücretlerinin dağıtımına dair usuller Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenmektedir.

Söz konusu Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Ödenecek vekalet ücretinin limiti ve dağıtım şekli” başlıklı 6’ncı maddesinde yukarıda bahsedilen Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine paralel hükümlere yer verilmiş, birinci fıkranın (c) bendinde ise toplanan vekalet ücretlerinden dağıtımı yapılmayan %5’lik kısmın muhasebe birimince Hazineye gelir kaydedileceği ifade edilmiştir.

Bu hükümlere göre Kamu İdaresi lehine karara bağlanan ve tahsil edilen vekalet ücretleri, bir emanet hesabında toplanacak, bu tutarın % 5’i bütçeye gelir kaydedilecek, kalan % 95’lik kısım ise 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen limitler dahilinde vekalet ücretini hakeden personele söz konusu emanet hesabından ödenecektir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 333 Emanetler Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 260’ıncı maddesinde bu hesabın emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in “Hesabın işleyişi” başlıklı 262’nci maddesinde ise;

“Emanetler hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Emanet olarak nakden tahsil edilen tutarlar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

...

b) Borç

1) *Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden yapılan ödeme ve göndermeler bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı veya 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, ya da ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.*

2) *Bu hesapta kayıtlı tutarlardan başka bir hesaba aktarılanlar veya kayıtlı bir borca mahsup edilenler bu hesaba borç, ilgili hesaba alacak kaydedilir.*

3) *Bu hesapta kayıtlı tutarlardan bütçeye gelir yazılması gerekenler bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.”*

hükümleri mevcuttur. Bu hükümlere göre, kamu idareleri tarafından tahsil edilen avukatlık vekâlet ücretlerinin dağıtım yapılacak kısmı gelir hesapları ile ilişkilendirilmeden 333 Emanetler Hesabına alacak kaydedilecek bu ücretlerin dağıtım sırasında ise söz konusu tutarlar giderler hesapları kullanılmaksızın 333 Emanetler Hesabına borç kaydı yapılarak hak sahiplerine ödenecektir.

Uygulamada, toplanan vekâlet ücretlerinin gelir kaydedilmesi gereken % 5’lik kısmı da emanet hesaplarında izlenmiş; vekâlet ücretlerinin dağıtım esnasında ise emanet hesapları kullanılmamış dağıtılan tutarların tamamı giderleştirilmiştir.

Bu durum Kamu İdaresi mali tablolarında 333 Emanetler Hesabının 60.098,36 TL fazla 630 Giderler Hesabının 61.829,52 TL fazla 600 Gelirler Hesabının ise 1.731,16 TL noksan görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “*Belediyemiz kayıtlarında bulunan ve hatalı olduğu tespit edilen Avukatlık vekâlet ücretlerinin muhasebeleştirilmesinde lehimize karara bağlanan ve tahsil edilen vekalet ücretleri emanet hesapta toplanarak bu tutarın %5’i gelir kaydedilecek, kalan kısmın %95 lik kısmı 657 sayılı kanun gereği hakeden personele ödenecek olup, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 333 Emanetler hesabına ilişkin 260. Maddesine göre kayıtlarımız düzenli olarak yapılacaktır.”*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılmasının sağlanacağını belirtmiştir. Lakin 2018 yılı içerisinde Kamu İdaresi tarafından mevzuatta belirtilen işlemlerin yapılmaması nedeniyle, mali tablolarda 333 Emanetler Hesabı 60.098,36 TL fazla, 630 Giderler Hesabı 61.829,52 TL fazla, 600

Gelirler Hesabı ise 1.731,16 TL noksan görünmektedir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

Kamu İdaresince satış işlemine konu olan taşınmazların münferit olarak kayıtlı değerlerinin bilinmemesi nedeni ile söz konusu taşınmazlar satış bedeli üzerinden kayıtlardan çıkarılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arsa ve Araziler Hesabının, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının ve 252 Binalar Hesabının sırasıyla işleyişini düzenleyen 189'uncu, 191'inci ve 193'üncü maddelerinde, satılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerektiği belirtilmiştir.

Yine söz konusu maddelerde arsa ve arazilerin kayıtlı bedelleri ile satış bedelleri, arsa ve arazi dışındaki maddi duran varlıkların ise satış bedelleri ile net değerleri arasındaki olumlu veya olumsuz farkın sonucuna göre 600 Gelirler veya 630 Giderler Hesabına kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresinin 2018 yılı açılış bilançosunda 250 Arsa ve Araziler Hesabının değeri 49.242.403,20 TL'dir. Bu tutar Kamu İdaresinin mülkiyetinde bulunan arsa ve arazilerin tamamını toplu olarak yansıtmakta olup spesifik olarak herhangi bir arazi veya arsanın değeri idarece bilinmemektedir. Bu nedenle 2018 yılı içerisinde satışa konu olan 38 adet arsa satış bedelleri üzerinden kayıtlardan çıkarılmıştır.

Taşınmaz satış işlemlerinde ilgili taşınmazın değerinden daha yüksek veya daha düşük bir bedelle satıldığı tespit edilememesi, faaliyet hesaplarının hiç çalışmamasına neden olmaktadır. Bu durum mali tablolarda 250 Arsa ve Araziler Hesabı, 600 Gelirler Hesabı ile 630 Giderler Hesabının olması gereken tutardan farklı görünmesine yol açmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;** "27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187, 189, 191, 193. Maddeleri gereğince satışı yapılan taşınmazların satış bedeli üzerinden değil kayıtlı değeri üzerinden kayıtlardan çıkarılması ve aradaki farkın 600 Gelirler veya 630 Giderler Hesabına kaydedilmesi gerektiği bulgunuzda belirtilmiştir. 02.10.2006 Tarih ve 26307 Sayılı Resmi*

Gazetede yayımlanan “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” gereğince taşınmazlara ilişkin taşınmazlar envanteri daha önceki yıllarda kayıt altına alınmıştır. Bulgunuza istinaden 2018 Mali yılı içinde satışı yapılan taşınmazlar ile ilgili muhasebe kayıtlarının düzeltilmesi 2019 yılı içerisinde yapılacak olup, bu güncelleme işleminden sonra bulgunuz doğrultusunda yönetmelik esaslarına göre işlem tesis edilecektir.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup 2018 yılı içinde satışı yapılan taşınmazlar ile ilgili hatalı muhasebe kayıtlarının 2019 yılı içerisinde düzeltileceği belirtilmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresi tarafından söz konusu hatalı kayıtların 2019 yılında düzeltileceği belirtilmişse de 2018 yılı içerisinde herhangi bir işlem yapılmadığından 250 Arsa ve Araziler Hesabı, 600 Gelirler Hesabı ile 630 Giderler Hesabı olması gereken tutardan farklı görünmektedir.

BULGU 2: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Kamu İdaresinin kiraya vermiş olduğu 196 adet taşınmazı bulunmasına rağmen söz konusu taşınmazlar kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında izlenmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 402'nci maddesinde nazım hesapların; varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile idarenin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerin izlenmesi için kullanıldığı belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in “990 - Kiraya verilen duran varlıklar hesabı” başlıklı 475'inci maddesinde; “*Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır*” denilmektedir.

Bahse konu Yönetmelik'in 476'ncı maddesinde ise söz konusu hesabın işleyişinden bahsedilmiştir. Buna göre, kiraya verilen duran varlıklar kayıtlı değeri üzerinden 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilerek mali tablolarda izlenmelidir.

Kamu İdaresince kiraya verilen duran varlıklarla ilgili herhangi bir muhasebe kaydı yapılmamış olup söz konusu durum 2018 yılı mali tablolarında 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının yer almamasına neden olmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;** "27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 475.maddesine göre kiraya verilen taşınmazların tümünün 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar hesaplarında izlenmediğine ilişkin olarak 2019 Mali Yılı içerisinde muhasebe kayıtlarına alınması sağlanacak olup, bulgularınız doğrultusunda yönetmelik hükümlerine göre işlem tesis edilecektir."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup kiraya verilen duran varlıkların 2019 yılı içerisinde muhasebe kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir.

Lakin söz konusu muhasebe kayıtları 2019 yılında gerçekleştirilecek olup, 2018 yılında Kamu İdaresince kiraya verilen duran varlıklarla ilgili herhangi bir muhasebe kaydı yapılmadığından mali tablolarda 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yer almamaktadır.

BULGU 3: İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Varlıkların Tamamının Ay Sonlarında Giderleştirilmesi

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında yer alan mal ve malzemelerin, tüketilip tüketilmediklerine bakılmaksızın her ay sonunda hesabın alacak kısmına kayıt yapılmak suretiyle kayıtlardan çıkartıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabını düzenleyen "Hesabın işleyişi" başlıklı 116'ncı maddesinde, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına giriş kaydı yapılan mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarından hangi hallerde çıkarılacağı belirtilmiştir. Bu maddeye göre tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemeler, yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelen stoklardan, kayıtlardan çıkarılması gerekenler ile sayım sonucunda noksan olduğu anlaşılan malzemelerin kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır Giriş ve Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine

Bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde;

"... (2) Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.

(3) Muhasebe yetkilileri, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydeder" hükmü yer almaktadır.

Buna göre kurumda ilk madde ve malzemelerle ilgili envanter çalışmasının yapılıp üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede veya en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar gerçek durumu yansıtması kaydıyla kullanılmış tüketim malzemelerinin listesinin muhasebe birimine gönderilmesi gerekmekte olup çıkış işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının bu listelere dayanılarak yapılması gerekmektedir.

Ancak Kamu İdaresi bünyesinde mevcut olup 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında kayıtlı olan varlıklar, tüketilip tüketilmediklerine bakılmaksızın ve herhangi bir envanter çalışması yapılmaksızın her ay sonunda kayıtlardan çıkarılmaktadır.

Genel itibarıyla tüketilmek amacıyla ilgili birimlere gönderilen ya da kırılma bozulma vb. suretiyle tüketilemeyecek duruma gelen ya da hurdaya ayrılan ilk madde ve malzemeler kayıtlardan çıkarılmalıdır. İlgili maddede bahsedilen hususlar gerçekleşmeden hesaplardan çıkış yapılması, kurumda bulunan stoklar ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk olmasına neden olmaktadır. İdare tarafından alınan ilk madde ve malzemelerin idare bünyesinde bulunduğu halde kullanılmış gibi muhasebe kayıtlarından çıkartılması, mali tabloların yanıltıcı olması, dolayısıyla mali tablo kullanıcılarının yanlış bilgilendirilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Bu durum, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının olması gereken tutardan noksan 630 Giderler Hesabının ise olması gereken tutardan fazla görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; *"Bulgunuzda İlk Madde ve Malzemeler Hesabına kaydedilen varlıkların tamamının ay sonlarında giderleştirildiği belirtilmiştir. İlgili birimlerin Taşınır*

giriş ve çıkış işlemleri Belediyemiz Mali Hizmetler Müdürlüğüne bağlı Ayniyat Saymanlığı Birimince konsolide edilmektedir. Ancak bu birimde sadece demirbaş niteliğindeki dayanıklı taşınır malzemelerin giriş – çıkış ve zimmet işlemleri yapılmaktadır. Kullanım ömrü daha kısa olan tüketim malzemelerinin giriş – çıkış işlemleri ve sayım işlemleri konusunda eksikliğimiz bulunmaktadır. Bulgunuz doğrultusunda Tüketim malzemesi kayıtların daha düzenli bir şekilde yürütüleceği, sayım işlemlerinin zamanında yapılarak kayıtlarımızın daha düzenli olacağı bir sistem oluşturulacaktır.”

denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusu hususa katılmakta olup, tüketim malzemeleri çıkış kayıtlarının daha düzenli bir şekilde yürütüleceği ve sayım işlemlerinin zamanında yapılarak kayıtların mevzuata uygun şekilde yapılacağı belirtilmiştir.

2018 yılı içerisinde konu ile ilgili herhangi bir işlem yapılmadığından Kamu İdaresinin mali tablolarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı olması gereken tutardan noksan, 630 Giderler Hesabı ise fazla görünmektedir.

BULGU 4: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Serik Belediyesince hakediş ödemelerinden yapılan geçici kabul noksanları kesintilerinin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekirken 333 Emanetler Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “333 Emanetler hesabı-Hesabın niteliği” başlıklı 260'ıncı maddesinde;

“Bu hesap, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.”

“330 Alınan depozito ve teminatlar hesabı-Hesabın niteliği” başlıklı 257'nci maddesinde;

“Bu hesap, mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile, vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır.

Vadesi belli olmayan depozito ve teminatlar bu hesaba kaydedilir.”

“Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 258’inci maddesinde ise;

“Alınan depozito ve teminatlar hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) İhale teminatları

1) İhalelere katılan isteklilerden mevzuatları gereği nakden alınan geçici teminatlar ile üzerinde ihale kalan isteklilerden nakden alınan veya hakedişlerinden kesilmek suretiyle tahsil edilen kesin teminat ve ek kesin teminatlar bu bölüme kaydedilir. Bu hesapta yer alan tutarlardan, mevzuatı uyarınca ödenmemiş sigorta primleri ve gecikme zamları karşılığı olarak, ilgili sosyal güvenlik kurumunun bildirmesi üzerine yüklenicilere geri verilmeyerek tutulanlar, kurumun ilgili şube veya bürosunun hesabına gönderilir.”

denilmektedir.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme’nin 30’uncu maddesinde ise; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde; geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte, yapılan iş tutarının %3’üne karşılık gelen kısmının tutulacağı ve bu tutarın, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödeneceği, birim fiyat üzerinden yapılan sözleşmelerde ise; düzenlenen hakedişlerde, tamamlanmış ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların %5’inin tutulacağı ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarların ödenemeyeceği, belirtilmiştir.

Söz konusu tutarlar teminat olarak tutulmakta olup geçici kabul sırasında ortaya çıkabilecek noksanlıkları telafi amacıyla kesilmektedir.

2018 Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planının 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı alt detay kodlarında 330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30’uncu ve 31’inci Maddeleri Gereği Alınan Teminatlar Hesabı yer almakta olup hakediş ödemelerinden yapılan geçici kabul noksanları kesintilerinin bu hesapta izlenmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri ve Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı’nın ilgili bölümleri gereğince geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin bir teminat olduğu ve İdarenin geçici kabul noksanları kesintileri için tuttuğu toplam 77.728,04 TL tutarındaki değeri 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu durum Kamu İdaresi mali tablolarında 333 Emanetler Hesabının 77.728,04 TL tutarında fazla 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının ise bu tutar kadar noksan görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgunuzda geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin hatalı muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. Takdir edersiniz ki geçici kabul noksanlıkları hesabının muhasebeleştirilmesi konusunda 330 Alınan Depozito ve Teminatlar hesabına mı yoksa 333 Emanetler hesabına mı kaydedilmesi konusunda farklı görüşler hakimdi. Bizde bu kesintiyi emanet gibi görüp 333 Emanetler Hesabında takip ediyorduk. Ancak bulgunuzda belirttiğiniz üzere mahalli idareler detaylı hesap planına 330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30'uncu ve 31'inci maddeleri gereği Alınan teminatlar hesabı eklendiğini öğrenmiş ve kullanmış olduğumuz muhasebe programında hesap planına ilgili hesap eklemesi yapılmıştır. Bu kapsamda 333 Hesapta kayıtlı bulunan tüm geçici kabul noksanlıkları kesintisine ait tutarların 330.15 Nolu hesaba aktarılması sağlanacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda yer alan 330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30'uncu ve 31'inci Maddeleri Gereği Alınan Teminatlar Hesabının kullanılan muhasebe programına eklendiğini ve 333 Emanetler Hesabında kayıtlı bulunan geçici kabul noksanlıkları kesintilerine ait tutarların 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına aktarılmasının sağlanacağını belirtmiştir.

Söz konusu durum için Kamu İdaresi tarafından 2018 yılı içerisinde herhangi bir işlem yapılmadığından mali tablolarında 333 Emanetler Hesabı 77.728,04 TL tutarında fazla 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ise bu tutar kadar noksan görünmektedir.

BULGU 5: Kişilerden Alacaklar Hesabındaki Alacak Tutarlarına Faiz Tahakkukunun Yapılmaması

Kurumun 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında bulunan alacaklarına faiz tahakkuk işleminin yapılması ve söz konusu faiz tutarının ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekirken, Kurum tarafından bu yönde herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının işleyişini gösteren "Hesabın niteliği" başlıklı 110'uncu maddesinde bu hesabın,

faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan alacakların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. 111'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin bir numaralı alt bendinde;

“Kişilerden alacaklar hesabına kaydedilen alacakların her biri için ayrı bir alacak izleme dosyası açılır. Bu dosyalara, alacağın hesaplara alındığı mali yıl ile bu rakamlardan sonra gelmek üzere mali yılbaşında birden başlayarak verilen rakamlardan oluşan bir alacak sıra numarası verilir. Bu numaralar aynı zamanda kişilerden alacaklar hesabı defterinin “alacak sıra numarası”nı da oluşturur. Alacakların izlenmesi bu dosyalardan yapılır. Kişilerden alacaklar hesabına alınan tutarlar için yukarıda belirtildiği şekilde verilen alacak sıra numaraları, alacağın tamamı tahsil edilinceye kadar kullanılır. Bu alacaklar için tahakkuk ettirilerek faiz bölümüne kaydedilen faizlere de alacağın aslına ait alacak sıra numarası verilir ve faizlerin tahsili de aynı dosyadan izlenir.”

denilmekte olup, aynı Yönetmelik'in 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının işleyişini gösteren 112'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin on bir numaralı alt bendinde ise;

“Bu hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.”

hükmü yer almaktadır.

Alacakların tahsilatına ilişkin sürenin sona ermesinden dönem sonuna kadar geçen süre için gerekli faiz tahakkuk işlemlerinin yapılarak hesaplanan bu faizlerin de 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıt altına alınması gerekmekte olup bu işlemin yapılmaması, Kurumun mali tablolarında 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabının olması gereken tutardan noksan görünmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 110.maddesine göre 140 Kişilerden alacaklar hesabındaki alacak tutarlarına faiz tahakkuku yapılarak bundan sonraki süreçte bulgularınız doğrultusunda yönetmelik hükümlerine göre işlem tesis edilecektir.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında bulunan tutarlara faiz tahakkuk ettirilmesi işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili madde hükümlerine göre yapılmasının sağlanacağını belirtmektedir.

Ancak Kurum tarafından bulgu konusu husus ile ilgili olarak 2018 yılında herhangi bir işlem yapılmadığından Kamu İdaresi mali tablolarında 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabı olması gereken tutardan noksan görünmektedir.

BULGU 6: Yapılan İş Artışları Nedeniyle Artan Sözleşme Bedellerinin İlgili Taahhüt Hesaplarına Kaydedilmemesi

Kamu İdaresi tarafından ihale edilen işlerde meydana gelen iş artışları dolayısıyla artan sözleşme bedelleri, ilgili taahhüt hesaplarında izlenmemektedir.

27.05.2016 tarih ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 920 "Taahhüt Hesapları" başlıklı 448'nci maddesinin birinci fıkrasında:

"Bu hesap grubu, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütleri, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girişilen taahhütler, bunlara yapılan ilaveler, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılır."

denilmektedir.

Yine aynı Yönetmelik'in 920 "Gider Taahhütleri - Hesabın niteliği" başlıklı 450'inci maddesinde;

"Bu hesap, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenler ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın işleyişi" başlıklı 451'inci maddesinde ise;

"Girişilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışı bu hesaba borç, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir..."

hükümlerine yer vermiştir.

Bu hükümlere göre girilen taahhüt tutarlarının yanı sıra bu taahhütlerde meydana gelen artış tutarlarının da söz konusu taahhüt hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresinin ihale dosyalarının incelenmesi neticesinde toplam 353.502,78 TL'lik iş artışı tutarının taahhüt hesaplarında izlenmediği görülmüş olup bu durum Kamu İdaresinin 2018 yılı mali tablolarında 920 Taahhüt Giderleri Hesabı ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının 353.502,78 TL noksan görünmesine yol açmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;** "Bulgunuzda yapılan iş artışları nedeni ile artan sözleşme bedellerinin ilgili taahhüt hesaplarına kaydedilmediği belirtilmiştir. 2018 Yılı akaryakıt alım işinde akaryakıt fiyatlarındaki değişim nedeni ile oluşan fiyat farkları sehven taahhüt hesaplarına kaydedilmediği farkedilmiş olup 31/10/2018 tarih ve 7451 Nolu muhasebe fişi ile ilgili ihale kapsamında gerçekleşen 356.687,94" lik fiyat farkı gider taahhüt hesabına kaydedilmiş olup bulgunuz doğrultusunda bundan sonraki işlemlerde daha dikkatli olunacaktır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında akaryakıt fiyatlarındaki değişim nedeni ile oluşan fiyat farklarının sehven taahhüt hesaplarına kaydedilmediğini ve söz konusu hatanın 31.10.2018 tarih ve 7451 numaralı muhasebe fişi ile ilgili gider taahhüt hesabına kaydedilerek düzeltildiğini belirtmiştir. Söz konusu husus denetimler sırasında tespit edilmiş ve 2018 mali yılı içerisinde düzeltildiği için bulguya konu edilmemiştir.

Bulgumuzda bahsedilen husus yapım işinde meydana gelen 353.502,78 TL'lik iş artışı tutarının taahhüt hesaplarına kaydedilmemesi olup buna ilişkin olarak Kamu İdaresince herhangi bir cevap verilmemiştir.

Girilen taahhüt tutarlarının yanı sıra bu taahhütlerde meydana gelen artış tutarlarının da söz konusu taahhüt hesaplarında izlenmesi gerekmekte olup bu durum Kamu İdaresinin 2018 yılı mali tablolarında 920 Taahhüt Giderleri Hesabı ile 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının 353.502,78 TL noksan görünmesine yol açmaktadır.

BULGU 7: Kuruma Yapılan Taahhüt Bağışlarının Bütçeye Gelir Kaydedilmesi

Kuruma hibe edilen taşıtların muhasebe kayıtlarına alınmasında 800 Bütçe Gelirleri Hesabı kullanılarak bedellerinin bütçeye gelir kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Bağış ve yardımlar" başlıklı 17'nci maddesinde yapılan her türlü bağış ve yardımların gelir olarak kaydedileceği, nakdi olmayan bağış ve yardımların da ilgili mevzuatına göre değerlendirmeye tabi tutularak kayıt altına alınacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik'in 254 Taşıtlar Hesabının "Hesabın işleyişi" başlıklı 197'nci maddesinde ise bedelsiz olarak kurumlara intikal eden taşıtların tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in bütçe gelir hesaplarını düzenleyen 380'inci maddesinde Bütçe Gelirleri Hesabının kurumlarca nakden veya mahsuben yapılacak bir tahsilat söz konusu olduğunda kullanılacağı belirtilmektedir. Başka bir ifade ile bütçe hesapları nakit girişi olduğunda kullanılabilir.

2018 yılı içerisinde Serik Belediyesine bedelsiz olarak intikal eden taşıt araçları mevcut olup bu araçların kayıtlara alınmasında 254 Taşıtlar Hesabına borç ve karşılığında 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılırken aynı zamanda taşıtların değerleri mevzuata aykırı bir şekilde bütçeye gelir olarak kaydedilmiştir.

Yapılan açıklamalar dâhilinde aynı bağış mahiyetinde olan taşıt bağışlarının bütçeye gelir kaydedilmemesi gerekirken olup bu durum Kurum mali tablolarını etkilemese de 800 Bütçe Gelirleri Hesabı ile 805 Gelir Yansıtma Hesabında 313.562,88 TL tutarında fazlalığa yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 17.maddesine göre kuruma yapılan taşıt bağışında sehven 800 Hesap çalıştırılmış olup bundan sonraki süreçte bulgularınız doğrultusunda yönetmelik hükümlerine göre işlem tesis edilecektir."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili madde hükümlerine göre işlem yapılmasının sağlanacağını belirtmiştir. Lakin 2018 yılı içerisinde herhangi bir işlem yapılmadığından bu durum 800 Bütçe Gelirleri Hesabı ile 805 Gelir Yansıtma Hesabında 313.562,88 TL tutarında fazlalığa yol açmaktadır.

BULGU 8: Kamu İdaresine Ait Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kamu İdaresinin mülkiyetindeki bazı taşınmazların fiili durumları ile bu taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarının farklılık arz ettiği görülmüş olup Kamu İdaresince mevcut kullanım şekli değişen taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"... b) Cins tashihi: Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini ifade eder"

denilmekte olup yine Yönetmelik'in "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar. Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır."

hükümleri yer almaktadır.

Yönetmelik'in kayıt değişikliği işlemlerine ilişkin 11'inci maddesine göre ise; kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüz ölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde eski kayıtlar kapatılıp oluşan taşınmazlar esas alınarak yeni kayıt tesis edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından mevcut kullanım şekli değişen taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı anlaşılmış olup mevzuat hükümleri gereğince mülkiyetindeki taşınmazların mevcut kullanımları ile bu taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarının birbirleri ile uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kamu İdaresi tarafından mevcut kullanım şekli değişen taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı anlaşılmış olup mevzuat hükümleri gereğince mülkiyetindeki taşınmazların mevcut kullanımları ile bu taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarının birbirleri ile uyumlu getirilmesi için, En kısa zamanda gereği yapılacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup mevzuat hükümleri gereğince taşınmazların mevcut kullanımları ile bu taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarının en kısa zamanda uyumlu hale getirileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresinin mülkiyetindeki taşınmazlardan mevcut kullanım şekli değişenlerin mevcut kullanımları ile bu taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarının birbirleri ile uyumlu hale getirilmesi gerekmekte olup bu işlemlerin yapılmaması nedeniyle, Maddi Duran Varlık Hesapları 2018 yılı mali tablolarında olması gereken tutarı yansıtmamaktadır.

BULGU 9: Mülkiyeti Kamu İdaresine Ait Olan Bazı Tesis ve İşletmelerin İşletme Hakkının İhale Yapılmaksızın Meclis Kararı İle Devredilmesi

Kamu İdaresine ait olan bazı tesis ve işletmelerin (otopark, kafeterya, seyyar market, restoran, çay ocağı vb.) işletme hakkı ihale yapılmaksızın, bedelsiz ve süresiz olarak meclis kararı ile Kamu İdaresinin ortağı olduğu şirkete devredilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçelerden yardım yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinde "*Gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz.*"

denilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde,

"Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.

..."

hükmüne yer verilmiş olup yine aynı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde ise

ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması gerektiği ile ihalelerde açıklık ve rekabeti sağlamanın esas olduğu belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Şirket kurulması" başlıklı 26'ncı maddesinde Büyükşehir Belediyesinin mülkiyeti veya tasarrufundaki büfe, otopark ve çay bahçelerinin işletmesini belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle devredileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Şirket Kurulması" başlıklı 70'inci maddesinde ise sadece Belediyenin kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabileceği düzenlenmiş, 2886 sayılı Kanun'a tabi olmaksızın ortağı oldukları şirketlere işletme hakkı devredileceğine dair herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Yukarıda yer verilen açıklamalardan da anlaşılacağı üzere büyükşehir belediyeleri dışındaki diğer belediyelerin 2886 sayılı Kanun'a tabi olmaksızın ortağı oldukları şirketlere işletme hakkı devredileceğine dair herhangi bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır.

İşletme haklarının belediye şirketine devrine ilişkin meclis kararında herhangi bir süre ve bedel öngörülmemiş olup Kamu İdaresine ait aşağıda yer alan varlıklar süresiz ve bedelsiz olarak belediye şirketine devredilmiştir.

Tablo 9: Meclis Kararı ile Şirkete Devredilen Varlıklar Listesi

Sıra No	Meclis Kararı ile Şirkete Devredilen Varlıklar
1	Zeytintaşı Mağarası
2	Aspendos Otopark, WC ve Seyyar Market
3	Arena Gösteri Merkezi Otopark
4	Belek ve Kadriye Beach Parklar ve İçerisinde Bulunan Üniteler
5	Özel Belekliiler Kreş ve Gündüz Bakımevi
6	Kadriye Merkez Çay Ocağı
7	Belek ve Kadriye Traktörle Turist Taşıma
8	Belek Çarşı İçi Otopark
9	Belek Giriş-Çıkış Noktaları
10	İlerde Açılacak İşletmeler

Yukarıdaki tabloda gösterilen yerlerin ve her hangi bir sınır konulmaksızın ileride açılacak tüm işletmelerin işletme hakkının, ihale yapılmaksızın süresiz ve bedelsiz olarak belediye şirketine devredilmesinin herhangi bir yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Bu itibarla mülkiyeti Kamu İdaresine ait olan bu yerlerin işletme hakları 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak açıklık ve rekabet ilkelerine riayet edecek şekilde ihale edilmek suretiyle devredilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; "İşletme haklarının Belediye şirketine devrine ilişkin meclis kararında herhangi bir süre ve bedel öngörülmemiş olup Kamu idaresine ait süresiz ve bedelsiz olarak belediye şirketine devredilmiştir. Bundan sonraki zaman süresince 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak açıklık ve rekabet ilkelerine riayet edilerek ihale ile devredilecektir."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup bundan sonraki süreçte işletme haklarının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak açıklık ve rekabet ilkelerine riayet edilerek ihale ile devredileceği belirtilmiştir.

Mülkiyeti Kamu İdaresine ait olan işletmelerin işletme hakkının, ihale yapılmaksızın süresiz ve bedelsiz olarak belediye şirketine veya herhangi bir üçüncü kişiye devredilmesinin herhangi bir yasal dayanağı bulunmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçelerden yardım yapılması" başlıklı 29'uncu maddesinde gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağının kullandırılmayacağı ve menfaat sağlanamayacağı belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda da Belediyelerin 2886 sayılı Kanun'a tabi olmaksızın ortağı oldukları şirketlere işletme hakkı devredebileceğine dair herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Bu itibarla Kamu İdaresince bundan sonraki dönemlerde devredilecek olan ve hâlihazırda belediye şirketine mevzuata aykırı olarak bedelsiz ve süresiz olarak devredilen işletme haklarının açıklık ve rekabet ilkelerine riayet edilerek, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre verilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların İhale Yapılmaksızın Mevzuatta Bir Karşılığı Olmayan “İşgaliye Sözleşmesi” ile Kiraya Verilmesi

Kamu İdaresine Ait 8 adet taşınmazın, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine aykırı olarak “İşgaliye Sözleşmesi” ile ihale edilmeksizin kiraya verildiği görülmüştür.

Söz konusu Kanun’un “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde “*Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.*” denilmekte olup belediye taşınmazlarının bu Kanun’un hükümlerine göre kiraya verilebileceği belirlenmiştir.

Yine anılan Kanun’un; 2’nci maddesinde; “*Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.*” denilmiş olup 36’ncı maddesinde ise; “*Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.*” denilerek kira işlerinin ihale yoluyla yürütülmesi gerektiği açıkça vurgulanmıştır.

Yukarıda yer verilen açıklamalardan ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun’un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, belediyelerin mülkiyetindeki taşınmaz malların kiraya verilme işinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’ndaki ihale usullerine göre yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Buna göre Kuruma ait taşınmazların 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine aykırı olarak ihale yapılmadan “işgaliye sözleşmesi” ile kiraya verilmesinin söz konusu mevzuata hükümlerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “*Söz konusu Kanun kapsamında Kuruma ait taşınmazların 2886 Sayılı Devlet ihale kanunu hükümlerine aykırı olarak ihale yapılmadan işgaliye sözleşmesi ile kiraya verilmesinin söz konusu mevzuata hükümlerine aykırı olduğu anlaşılacak bundan sonraki zaman içerisinde bu tür hatalar yapılmayacaktır.*”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup bundan sonraki süreçte Kamu İdaresine ait taşınmazların 2886 Sayılı Devlet ihale kanunu hükümlerine aykırı olarak ihale yapılmadan işgaliye sözleşmesi ile kiraya verilmeyeceği ifade edilmiştir.

İhalede açıklık ve rekabetin sağlanması Devlet İhale Kanunu'nun temel ilke ve prensiplerindedir. Bu ilke ve prensibin gereği olarak, bundan sonraki süreçte Kamu İdaresinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların kiraya verilme işlerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'ndaki ihale usullerine göre yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Birim Fiyatlı Mal Alımlarında Yapılan İş Artışı ve İş Eksilişinde Mevzuatla Belirlenen Sınırlamalara Uyulmaması

Kamu İdaresinin yapmış olduğu birden çok mal kaleminden oluşan birim fiyatlı mal alımlarında yapılan iş artışı ve iş eksilişinde bazı iş kalemlerinde %20' den fazla iş artışı yapabilmek amacıyla diğer iş kalemlerinde %20' den fazla iş eksilişi yapılmıştır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 24'üncü maddesinde;

“Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

...”

denilmekte olup, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 26'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında ise;

“Birden çok mal kaleminden oluşan mal alımlarında 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi çerçevesinde iş artışı ve iş eksilişinde aşağıdaki hususların esas alınması gerekmektedir:

1) İş artışı veya iş eksilişinde temel kural her bir kalemden kalem tutarının %20'si oranına kadar iş eksilişi veya iş artışı yapılmasıdır.

2) Alıma konu bazı mal kalemi veya kalemlerinde bu kalemlerin her birinin tutarının

%20'sinden çok olmamak üzere iş eksilişi yapılmış olması ve sözleşme tutarının da aşılmaması şartıyla diğer mal kalemi veya kalemlerinde söz konusu kalem tutarının %20'sinden fazla iş artışı yapılabilir.”

hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre birim fiyatlı mal alımlarında iş artışı ve eksilişinde temel kural, her bir kaleme kalem tutarının %20'si oranına kadar iş eksilişi veya iş artışı yapılmasıdır. Ancak nihai olarak toplam sözleşme tutarının %20 oranını geçmemesi şartı ile kalem bazında %20 oranından fazla iş artışı yapılması mümkündür.

Bununla beraber toplam sözleşme bedelinin %20'sinin aşılmaması şartı ile kalem bazında %20 oranının aşılması diğer iş kalemlerinde %20 oranın üzerinde iş eksilişi yapılmaması şartı ile mümkündür.

Tablo 10: Birim Fiyatlı Mal Alımında Yapılan İş Artışı ve İş Eksilişi

	Malın Cinsi	Malın Fiyatı (TL)	Sözleşmeye Göre Alınacak Mal Miktarı	Gerçekleşen Alım Miktarı	Yüzde
1	C16/20 Hazır Beton	157,00	100 m ³	10 m ³	- %90
2	C20/25 Hazır Beton	162,00	500 m ³	40 m ³	-%92
3	C25/30 Hazır Beton	165,00	1000 m ³	1.852,72 m ³	%85

Yukarıda yer alan tabloda örnek olarak gösterilen hazır beton alım işi ihalesinde sözleşmeye göre 1,2 ve 3 numaralı mal kalemlerinden sırasıyla 100 m³, 500 m³ ve 1000 m³ alınacağı öngörülmüştür. İşin devamı sırasında 3 numaralı mal kaleminde daha fazla alınmasına ihtiyaç duyulduğu gerekçe gösterilerek %85 oranında iş artışına gidilmiş olup bunun sonucunda 2 numaralı mal kaleminde %92, 1 numaralı mal kaleminde ise %90 iş eksilişine gidilmiştir. %85 oranında iş artışı yapılan malın fiyatının diğer mallara göre yüksek olduğu da değerlendirildiğinde söz konusu durumun İdare'nin menfaatine uygun olmadığı açıktır.

İdarenin bu yönde yaptığı birden fazla uygulama mevcut olup, mal alımlarında iş artışlarına mevzuatla getirilen sınırlamalara uyulmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Birden çok mal kaleminden oluşan mal alımlarında 4735 Sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanunu'nun 24. Maddesi ve Kamu İhale Genel Tebliği'nin 26. Maddesinde belirtilen hükümler esas alınarak iş artışı ve iş eksilişi işlemleri hassasiyetle

gerçekleştirilecektir. İlgili personellere eğitimler verilecek ve mevzuata hâkim olmaları sağlanacaktır.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusu hususa katılmakta olup, birden çok mal kaleminden oluşan birim fiyatlı mal alımlarında mevzuata uygun iş artışı ve iş eksilişi yapılacağı belirtilmiştir.

Kurum tarafından yapılan ihalelerde kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli kullanılması adına ihtiyaçların optimal düzeyde planlanarak yapılması gerekmekte olup ihtiyaç dahilinde olmayan mallar ihale konusu yapılmamalıdır.

BULGU 12: 4734 Sayılı Kanununun 21 ve 22’nci Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Harcamaların Yıllık Toplamının, İdare Bütçesine Bu Amaçla Konulan Ödeneklerin % 10’unu Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmadan Aşması

Kamu İdaresinin 2018 yılındaki mal ve hizmet alımına ilişkin olarak; 4734 Sayılı Kanun’un 21 ve 22’nci maddeleri kapsamında yapılan harcamaların yıllık toplamının, bu amaçlar için bütçeye konulan ödeneklerin %10’unu aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun pazarlık usulü başlıklı 21’inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 225.403,00 TL’ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını, pazarlık usulü ile ihale yaparak temin edebileceği; aynı Kanun’un doğrudan temin başlıklı 22’nci maddesinin d fıkrasında ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 67.613,00 TL’sini, diğer idarelerin 22.524,00 TL’sini aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Yine aynı Kanun’un 62’nci maddesinin (ı) bendinde, bu Kanun’un 21 ve 22’nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı ifade edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “4734 sayılı Kanununun 62’nci maddesinin (ı) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar” başlıklı 21’inci maddesinde ise;

“ 21.2. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşılmamasıdır.

21.3. Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin % 10 oranını aşp aşmadıklarını takip edeceklerdir. Kurum ve kuruluşlar ilgili veya bağlı birimlerine mal ve hizmet alımı ile yapım işleri ödeneklerinin aktarılması ile ilgili işlemleri yaparken veya bunların harcamalarını belirlerken bu durumu göz önünde bulunduracaklardır.

21.8. Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilecektir.”

denilerek Kanununun 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitlerin tespitinde bütçeye konulan ödeneklerin toplam tutarının değil, ödenek hangi amaçla bütçeye konulmuş ise o amaç için konulmuş ödeneğin toplam tutarının dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Tablo 11: Doğrudan Temin Sınırını Aşan Mal Alım Giderleri

Bütçe Ödenegi	24.808.606,04 TL
Bütçe Ödeneginin %10'u	2.480.860,60 TL
22-d Toplamı	8.966.580,58 TL
21-f Toplamı	574.386,50 TL
22-d / 21-f Toplamı (TL)	9.540.967,08 TL
%10 Limitini Aşan Tutar	7.060.106,48 TL

Kamu İdaresi 2018 yılında, mal alımlarına toplam 24.808.606,04 TL ödenek ayırmış olup, 2018 yılı içinde 21/f ve 22/d kapsamında toplamda 9.540.967,08 TL tutarında mal alımı yapmıştır. 9.540.967,08 TL'lik bu tutar bütçeyle ayrılan ödeneğin %38,45'sine isabet etmektedir.

Tablo 12: Doğrudan Temin Sınırını Aşan Hizmet Alım Giderleri

Bütçe Ödenegi	59.064.128,12 TL
Bütçe Ödeneginin %10'u	5.906.412,81 TL
22-d Toplamı	6.449.012,64 TL

21-f Toplamı	932.850,00 TL
22-d / 21-f Toplamı (TL)	7.381.862,64 TL
%10 Limitini Aşan Tutar	1.475.449,83 TL

Aynı şekilde 2018 yılı bütçesine hizmet alımları için toplam 59.064.128,12 TL ödenek konulmuştur. Kamu idaresi tarafından 2018 yılı içinde 21/f ve 22/d kapsamında toplamda 7.381.862,64 TL tutarında hizmet alımı yapılmış olup, bu tutar bütçede ayrılan ödeneğin %12,49'sine isabet etmektedir.

Görüldüğü üzere hem mal alımları hem de hizmet alımları için bütçeyle ayrılan ödeneğin %10'unun üzerindeki bir oranda 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre alım yapılmış olup, söz konusu durum için Kamu İhale Kurumundan herhangi bir izin de alınmamıştır.

Yukarıda değinilen mevzuat hükümleri gereğince %10'u aşan ve izne tabi olan bu limit üstü harcamaların Kamu İhale Kurulundan izin alınmadan yapılmasının yasal düzenlemelere aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulgunuzda 4734 Sayılı kanununun 21 ve 22. Maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan harcamaların yıllık toplamının idare bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aştığı belirtilmiştir. Bulgunuz doğrultusunda Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından harcama birimleri yazılı olarak uyarılmış olup bundan sonraki süreçte ilgili kanun hükümlerine göre işlem tesis edilecektir.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, harcama birimlerinin yazılı olarak uyarıldığını bundan sonraki süreçte ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem tesis edileceği belirtmiştir.

Öneri:

Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu aşmaması gerekmekte olup, bu hususa aykırı durumlarda Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmalıdır.

BULGU 13: Mal Alımlarının 4734 Sayılı Kanun’da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

Kamu İdaresi tarafından yapılan bazı mal alımlarının, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nda öngörülen temel ihale usulleri olan açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilmesi gerekirken kısımlara bölmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun "Temel İlkeler" başlıklı 5’inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez. Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez ..."

denilmekte, aynı Kanun’un “Doğrudan temin” başlıklı 22’nci maddesinin (d) fıkrasında büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 67.613,00 TL’sini, diğer idarelerin 22.524,00 TL’sini aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin 22.5.1.2. numaralı maddesinde ise

"...4734 sayılı Kanunun 19’uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22’nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22’nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir."

denilmek suretiyle aynı husus tekrar edilerek aynı nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünerek yapılmasının 4734 sayılı Kanun’un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmektedir.

Tablo 13: Kısımlara Bölünerek Doğrudan Teminle Yapılan Alımlar

Alım Tarihi	Yevmiye No	Tutar	Firma Adı	Açıklama
27.09.2018	6643	27.500,00	A Firması	Kilitli Parke Taşı Ve Bordür Alımı
27.09.2018	6644	66.487,50	A Firması	Kilitli Parke Taşı Ve Bordür Alımı
08.08.2018	5490	44.249,41	B Firması	Demir Ürünleri Alımı
08.08.2018	5491	40.385,00	B Firması	Demir Ürünleri Alımı
27.09.2018	6646	36.480,55	B Firması	Demir Ürünleri Alımı
11.10.2018	7000	48.595,83	B Firması	Demir Ürünleri Alımı
09.11.2018	7649	15.901,08	C Firması	Giyim Malzemesi Alımı
09.11.2018	7650	51.206,78	C Firması	Giyim Malzemesi Alımı
09.11.2018	7651	36.006,22	C Firması	Giyim Malzemesi Alımı
28.02.2018	994	22.665,95	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
28.02.2018	995	16.913,50	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
30.03.2018	1792	27.921,41	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
30.03.2018	1793	64.000,00	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
15.05.2018	2846	64.000,00	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
16.05.2018	2957	21.045,50	D Firması	Sac Alımı
16.05.2018	2958	39.223,15	D Firması	Sac Alımı
30.05.2018	3503	53.173,00	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
08.08.2018	5500	9.287,40	D Firması	Sac Alımı
08.08.2018	5501	19.142,00	D Firması	Sac Alımı
26.09.2018	6616	13.786,59	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
11.10.2018	7004	16.205,70	D Firması	Çit Teli Ve Sac Alımı
19.10.2018	7236	15.875,40	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
09.11.2018	7672	22.432,01	D Firması	Demir Ürünleri Alımı
20.11.2018	7995	64.713,00	E Firması	Yedek Parça Alımı
20.11.2018	8012	65.719,20	E Firması	Yedek Parça Alımı
20.11.2018	8026	66.415,00	E Firması	Yedek Parça Alımı
27.09.2018	6647	45.973,00	F Firması	Sulama Malzemesi Alımı
27.09.2018	6648	34.839,42	F Firması	Sulama Malzemesi Alımı
27.09.2018	6649	18.158,74	F Firması	Sulama Malzemesi Alımı
28.02.2018	997	22.213,60	G Firması	Madeni Yağ Alımı
28.02.2018	1071	20.371,48	G Firması	Madeni Yağ Alımı
07.05.2018	2608	26.335,03	G Firması	Madeni Yağ Alımı
15.05.2018	2839	35.705,31	G Firması	Madeni Yağ Alımı
19.09.2018	6404	8.771,09	G Firması	Madeni Yağ Alımı
19.09.2018	6405	33.756,81	G Firması	Madeni Yağ Alımı
20.11.2018	8018	21.636,79	G Firması	Madeni Yağ Alımı
20.11.2018	8027	49.553,14	G Firması	Madeni Yağ Alımı

20.11.2018	8080	20.847,37	G Firması	Madeni Yağ Alımı
08.08.2018	5493	55.000,00	H Firması	Traverten Bazalt Ve Andezit Taşı Alımı
27.09.2018	6638	49.500,00	H Firması	Traverten Bazalt Ve Andezit Taşı Alımı
27.09.2018	6639	63.375,00	H Firması	Traverten Bazalt Ve Andezit Taşı Alımı

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere Kurum tarafından yapılan mal alımlarında 4734 sayılı Kanun'un 22-d maddesiyle 2018 yılı için her bir alım için belirlenen 67.613,00 TL'lik limite uyulmuş olmakla birlikte niteliği itibari ile aynı mahiyette olan yıl içerisinde sürekli tekrarlanan ve yakın tarihlerde yapılan mal alımları, parçalara bölünmek suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulgunuzda 4734 Sayılı Kanunda öngörülen ihale usulleri yerine parçalara bölünmek suretiyle doğrudan temin yöntemi ile mal alımlarının gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Bulgunuz doğrultusunda Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından harcama birimleri yazılı olarak uyarılmış olup bundan sonraki süreçte ilgili kanun hükümlerine göre işlem tesis edilecektir.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusu hususa katılmakta olup, harcama birimlerinin yazılı olarak uyarıldığını bundan sonraki süreçte ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından yapılan alımların, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen “temel ilkeler” çerçevesinde yine aynı Kanun'da düzenlenen usul ve esaslara göre yapılması gerekmekte olup Kanun'da belirtilen temel ihale usulleri ile yapılması gereken alımlar doğrudan temin yöntemi ile yapılmamalıdır.

BULGU 14: Kamu İdaresi Taşınmazlarının 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na Göre Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması

Kamu İdaresinin mülkiyetindeki bazı taşınmazların mevzuata aykırı olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 1'nci maddesinde;

“Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür”

denilmekte olup aynı Kanunun 2’nci maddesinde;

“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.”

36’ncı maddesinde ise;

“Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.”

hükümleri mevcuttur.

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun’un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak, Kanun’un 36’ncı maddesi hükmünde yer alan kapalı teklif usulünün “esas” usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Anılan Kanun’un istisnai yöntem olarak düzenlediği “Pazarlık usulü ile yapılacak işler” başlıklı 51 inci maddesinin (g) bendinde ise

“Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, ...”

işlerine ait ihalelerin pazarlık usulü ile yapılabileceği belirtilmiştir.

Söz konusu Kanun’un “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde belediyelerin alım, satım, yapım, kira, hizmet, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanundaki yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmişse de, 51’inci maddenin g bendinde sayma suretiyle “Devletin Özel Mülkiyetindeki” ve “Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerler” denilerek “Hazine” kavramı ifade edilmiş olup belediyelerin özel mülkiyetindeki yerler madde kapsamı dışında tutulmuştur. Nitekim Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik’te

hazine kavramı “*Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri açısından Devlet tüzel kişiliğinin adını ifade eder*” şeklinde tanımlanmış olup Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ise Hazine taşınmazı olarak ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun tanımlar başlıklı 3’üncü maddesinde belediye; “*belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip olan kamu tüzel kişisini ifade etmektedir.*” şeklinde tanımlanmış olup belediyenin Devlet tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliğinin olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu hükümler dolayısıyla Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazlar Devletin mülkiyetindeki taşınmazlardan ayrı bir anlam ifade etmektedir.

Tüm bu nedenlerle, pazarlık usulü ancak Devletin özel mülkiyetinde ve hüküm ve tasarrufunda olan taşınır ve taşınmaz mallar için uygulanabilecektir. Bu durumda Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazlar için pazarlık usulünün uygulanması mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; “*Kamu İdaresinin mülkiyetindeki bazı taşınmazların mevzuata aykırı olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 51 inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiş olup, Kamu İdaresinin mülkiyetindeki taşınmazları kiraya verirken, ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması ve ilgili mevzuata aykırı işlem tesis etmemek adına, bundan sonraki zaman içerisinde bu tür hatalar yapılmayacaktır.*”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup bundan sonraki süreçte Kamu İdaresine ait taşınmazların ihalede açıklık ve rekabet ilkelerine riayet edilerek kiraya verileceği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresinin, mülkiyetindeki taşınmazları kiraya verirken, ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması ve ilgili mevzuata aykırı işlem tesis etmemek adına 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nda esas usul olan “kapalı teklif usulü” ile ihaleye çıkması gerekmektedir.

BULGU 15: Fiyat Farkı Ödemelerinden Ek Kesin Teminat Alınmaması

İdare tarafından ihale edilen ve fiyat farkı öngörülen işlerde yüklenicilere ödenen fiyat farkı tutarları üzerinden ek kesin teminat alınmamaktadır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Ek kesin teminat" başlıklı 12'nci maddesinde fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde fiyat farkı olarak ödenecek bedelin, sözleşme bedelinde artış meydana getirmesi halinde bu artış tutarının %6'sı oranında teminat olarak kabul edilen değerler üzerinden ek kesin teminat alınacağı, fiyat farkı olarak ödenecek bedel üzerinden hesaplanan ek kesin teminatın hakedişlerden kesinti yapılmak suretiyle de karşılanabileceği hüküm altına alınmıştır.

22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İhale Genel Tebliği'nin 18.6.1 inci maddesinde ise ödemesi gereken tutarın üzerinde kesin teminat veren istekliye, 4735 sayılı Kanun kapsamında yüklenici sıfatıyla fiyat farkı veya iş artışı şeklinde ödeme yapılacak olması halinde, ek kesin teminat tutarının verilen kesin teminat tutarı dikkate alınarak hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Dolayısıyla fiyat farkı ödemesi yapılırken yüklenici tarafından verilen kesin teminat tutarı nazara alınmalı, kesin teminatın sözleşme bedeliyle birlikte ödenen fiyat farkları için alınması gereken ek kesin teminat tutarını karşılamadığı durumlarda ya teminat kabul edilen değerler üzerinden ya da hakedişten kesinti yapmak suretiyle ek kesin teminat alınmalıdır.

Yapılan incelemelerde fiyat farkı ödenen işlerde alınan kesin teminat tutarları fiyat farkları dolayısıyla alınacak ek kesin teminat tutarlarını karşılamamakta söz konusu fiyat farkı ödemeleri için ek kesin teminat da alınmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde 4735 Sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanunu'nun Ek Kesin Teminat başlıklı 12. Maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde fiyat farkı tutarının %6'sı oranında ek kesin teminat her istihkaktan kesilecek ve titizlikle takibi yapılacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde mevzuatta belirtilen hükümler çerçevesinde ek kesin teminat alınacağını belirtmiştir.

Fiyat farkı ödenmesi öngörülen ihalelerde fiyat farkı tutarına karşılık gelen tutarda ek kesin teminat alınması gerekmekte olup kesin teminatın ek kesin teminat tutarını karşılayamadığı durumlarda ya teminat kabul edilen değerler üzerinden ek kesin teminat alınmalı ya da hak edişlerden bu tutar kadar kesintiye gidilmelidir.

BULGU 16: Hizmet Alımı Suretiyle Yapılan Taşıt Kiralamalarının Mevzuata Aykırı Olarak Gerçekleştirilmesi

Serik Belediyesi tarafından gerçekleştirilen taşıt kiralama ihaleleri kapsamında yabancı menşeli ve 1600 cc motor hacminin üzerinde araçlar kiralandığı, bazı araçlar için ise kasko değerinin %2'sinin üzerinde olan fiyat tekliflerinin kabul edilerek ihalenin sonuçlandırıldığı görülmüştür.

A) 1600 cc motor hacminin üzerinde ve/veya yabancı menşeli araçlar kiralanması

05.01.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 10'uncu maddesine istinaden Bakanlar Kurulu tarafından "Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller" hazırlanıp yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu Esas ve Usuller'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde, 237 sayılı Kanuna tabi olan kurumlar ve taşıtlar belirtilmiştir.

237 Sayılı Taşıt Kanunu'nun "Kanunun şümulü" başlıklı 1'inci maddesinde ise, belediyeler tarafından kullanılacak taşıtların anılan Kanun hükümlerine tabi olacakları kayıt altına alınmıştır. Dolayısıyla 237 sayılı Kanun kapsamına giren belediyelerin, Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'de yer alan düzenlemelere uyması gerekmektedir.

Aynı Kanun'un 12'nci maddesinde hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların cinsi, adedi, yaşı, hangi hizmetlerde kullanılacağı, kaynağı, yabancı menşeli olup olmayacağı ve diğer hususlar için gerekli esas ve usullerin Bakanlar Kurulunca saptanacağı belirtilmiş, bu maddeye dayanılarak 2006/10193 sayılı BKK ile "Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller" yürürlüğe konulmuştur.

Bu Usul ve Esaslar'ın "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde yabancı menşeli taşıtın, Kanun'un 10'uncu maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yerli muhteva oranı %50'nin altında kalan taşıtları ifade ettiği, "Genel Esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilmesinin, Kanun'un 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacağı, aynı fıkranın (c) bendinde ise bazı istisnalar dışında binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

İdarenin 2018 yılı içerisinde sonuçlandığı araç kiralama ihaleleri incelendiğinde kiralanan araçlardan bazılarının motor hacminin 1600 cc'nin üzerinde olduğu görülmüş olup

bu durum yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırıdır.

Bunun yanında yerli muhteva oranı %50'nin üzerinde olan araçlar yıllar itibariyle Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü tarafından internet ortamında ilan edilmektedir. İlgili bakanlık tarafından yayınlanan yerli menşeli araçlar listesi incelenmiş olup İdareye teslim edilen bazı araçların söz konusu listede yer almadığı görülmüştür.

Söz konusu şartları sağlamayan araçlara ait liste aşağıdaki gibi olup Kurumun 1600 cc'nin üzerinde motor hacmine sahip ve yerli olmayan araç kiralamalarının söz konusu mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Tablo 14: 1600 cc Motor Hacminin Üzerinde ve/veya Yabancı Menşeli Araçlar

Aracın Motor Hacmi	Aracın Modeli
2000 cc	Opel Insignia
2000 cc	Volswagen Passat
1600 cc	Volswagen Jetta

B) Araç kasko değerinin %2'sinin üzerinde olan bir bedelde araç kiralama işlemi yapılması

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Genel esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde;

"Şoför giderleri hariç yapılan taşıtların kiralama bedeli (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dahil), taşıtların Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve harcama talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aşmayacaktır."

denilmektedir. Yapılan incelemelerde binek olarak alınan bazı araçların bu hükme aykırı olarak aylık kiralama bedelleri kasko sigortası değerlerinin %2'sinin üzerindedir. Aylık kiralama bedelleri kasko sigortası değerlerinin %2'sini aşan araçlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Tablo 15: Kasko Değerinin %2'sinin Üzerinde Olan Bir Bedelle Kiralanan Araçlar

Aracın Modeli	Aracın Kasko Değeri TL	Kasko Değerinin %2'si TL	Araç İçin Ödenen Kira Bedeli TL
Renault Symbol	62.677,00	1.253,54	1.580,00
Renault Clio	60.045,00	1.200,90	1.580,00
Renault Clio	60.045,00	1.200,90	1.580,00
Renault Symbol	61.099,00	1.221,99	1.580,00
Renault Fluence	73.751,00	1.475,02	1.580,00
Renault Fluence	73.751,00	1.475,02	1.580,00

Bu durum Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtl Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'de belirtilen hususlara aykırı olup araç kiralama larında, söz konusu Esas ve Usullerde belirtilen kurallara uyulması gerekmektedir.

***Kamu İdaresi cevabında;** "Serik Belediyesinde gerçekleştirilen taşıtl kiralama ihalelerinde yabancı menşeli araçlar Başkanlık Makamınca kullanılmak üzere kiralanmıştır. Bu araçlar yıl içerisinde Nisan ve Ekim aylarında iadesi yapılarak iş eksilişine gidilmiştir. İhaleye verilen binek araçların cins ve modelleri belli olmadığından teklifindeki birim fiyat kabul edilmiştir. Sözleşme kapsamında çalıştırılan araçların ruhsatlarında belirtilen araçları kasko değerleri tespit edilmiş, toplamları araç sayısına bölünerek ortalama birim fiyat oluşturulmuştur. Bazı araçlar kasko değerinin %2 sinin altında bazıları ise üstünde kalmıştır. Şu anda yabancı menşeli ve kasko değerinin %2 üzerinde araç çalıştırılmamaktadır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa cevaben, sözleşme kapsamında çalıştırılan araçların kasko değerleri tespit edildikten sonra elde edilen toplam tutarın araç sayısına bölünerek ortalama birim fiyat oluşturulduğunu, bu nedenle bazı araçlar için ödenen aylık kira bedelinin araç kasko değerinin %2'sinin altında bazıların ise üzerinde kaldığını, yabancı menşeli araçların yüklenici firmaya iade edildiğini ve şu anda çalıştırılan araçlar için ödenen kira bedellerinin araç kasko değerinin %2'sini aşmadığını belirtmiştir.

Kamu İdaresi tarafından araç kiralama ihalelerinde birim fiyat teklif cetvelinde araçlar cinslerine göre ayrı birer iş kalemi olarak belirlenmeli, bu araçlar için verilen teklifler de mevzuat hükümleri uyarınca her bir kalem için ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

İdare tarafından hizmet alımı suretiyle yapılan araç kiralama ihalelerinde araç yerli muhteva oranının %50'nin üzerinde ve 1600cc motor hacmini aşmayacak şekilde olması, kiralık olarak çalıştırılan her araç için aylık kiralama bedelinin ise kasko sigortası değerinin %2'sinin üzerinde belirlenmemesi gerekmektedir.

BULGU 17: Kamu İdaresi Tarafından İhale Edilen İşlerin Tamamının veya Çok Yüksek Bir Oranın Yerine Getirilmesi İçin Yükleniciler İle Alt Yükleniciler Arasında Sözleşme İmzalanması

Kamu İdaresi tarafından ihale edilen yapım işleri incelendiğinde, bir kısım alt yüklenici

sözleşmelerinde; ihale konusu için tüm iş kalemlerinin, bir kısmında ise rakamsal olarak çok düşük birkaç iş kaleminin çıkarılarak neredeyse işin tamamının sözleşme konusu yapıldığı görülmüştür.

Yapım işlerinde alt yüklenici çalıştırılmasının dayanağı 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 15'inci maddesi olmakla birlikte, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 7'nci maddesinde sözleşmede yer alması zorunlu hususlar arasında alt yüklenicilere ilişkin bilgiler ve sorumluluklar sayılmış olup, aynı Kanun'un 30'uncu maddesinde alt yüklenicilerin sorumluluğundan bahsedilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Alt Yükleniciler" başlıklı 15'inci maddesinde;

"İhale konusu işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi halinde, ihale aşamasında isteklilerden alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri belirtmeleri, sözleşme imzalamadan önce de alt yüklenicilerin listesini idarenin onayına sunmaları istenebilir. Ancak bu durumda, alt yüklenicilerin yaptıkları işlerle ilgili sorumluluğu yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz."

denilmektedir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumlulukları" başlıklı 20'inci maddesinin üçüncü fıkrası ile Yapım İşlerine İlişkin Tip İdari Sözleşmede işin tamamının hiçbir suretle alt yükleniciler marifetiyle yaptırılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi halinde alt yüklenici çalıştırılabileceğini ifade etmektedir. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ilgili hükmü ise bu durumun sınırını ortaya koymaktadır.

"İşin tamamı hiçbir suretle alt yükleniciler marifetiyle yaptırılamaz." hükmüyle korunmak istenen menfaat, işin ya tamamının ya da çok yüksek bir oranının alt yüklenicilere yaptırılarak iyi niyet kurallarıyla bağdaşmayacak şekilde ihlal edilebilmektedir.

Söz konusu durumun Kamu İhale Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"İdaremiz tarafından yapılacak ihalelerde, ihale aşamasında isteklilerden alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri belirtmeleri, sözleşme imzalanmadan önce de alt yüklenicilerin listesini İdaremizin onayına sunmaları istenecek olup*

işlerin çok yüksek bir oranının yerine getirilebilmesi için alt yüklenici çalıştırılmasına izin verilmeyecektir. İlgili kanun ve yönetmeliklerin uygulanması için personellere gerekli eğitimler verilecek ve mevzuata hâkim olmaları sağlanacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup ihale edilen işlerin çok yüksek bir oranının yerine getirilebilmesi amacıyla yükleniciler tarafından alt yüklenici çalıştırılmasına izin verilmeyeceği belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumlulukları" başlıklı 20'inci maddesinin üçüncü fıkrası ile Yapım İşlerine İlişkin Tip İdari Sözleşmede işin tamamının hiçbir suretle alt yükleniciler marifetiyle yaptırılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu hükümlerle korunmak istenen menfaat, işin ya tamamının ya da çok yüksek bir oranının alt yüklenicilere yaptırılarak iyi niyet kurallarıyla bağdaşmayacak şekilde ihlal edilmemesi olup işin tamamı ya da çok yüksek bir oranı alt yüklenicilere yaptırılmamalıdır.

BULGU 18: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin, Takip ve Tahsil Edilmemesi

Kamu İdaresince, mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye gelir tarifesinde yer verilmemiş olup, geçiş hakkı ücretleri takip ve tahsil edilmemektedir.

655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye istinaden çıkarılan ve 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik, elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi kavramları tanımlamıştır.

Aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği belirtilmiş, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir.

01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi oranında artırılacağı Yönetmelik'in "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'e eklenen Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için de ücret tarifesi belirlendiği görülmektedir. Yönetmelik'te açıklanan tarife göre, büyükşehir sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden en fazla metrekaresi 0.70 TL geçiş hakkı ücreti alınacağı ve söz konusu tutarın her yıl ÜFE oranında güncelleneceği belirtilmiştir. Büyükşehir sınırları içinde yer alan ilçe belediyelerine ücret tarifesinde yer verilmesi, bu yerlerden geçiş hakkı ücretlerini tahsile ilişkin yetkinin ilçe belediyelerinde olduğunu göstermektedir.

Ancak geçiş hakkı ücretleri için Kamu İdaresi tarafından Belediye gelir tarifesinde herhangi bir ücret belirlenmemiş olup söz konusu geçiş ücretlerinin takip ve tahsiline ilişkin herhangi bir işlem de yapılmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "İdareimiz mücavir alan içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine, Belediye gelir tarifesinde yer verilmesi için Serik Belediye Meclisinde görüşülmesi için gündeme alınacaktır. Geçiş hakkı ücretlerinin Serik Belediye Meclisinde belirlenmesinin ardından, geçiş hakkı ücretlerinin takibi titizlikle yapılacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, Belediye gelir tarifesine geçiş hakkı ücret bedellerinin eklenmesi yönünde meclis gündemi oluşturulacağını belirtmiştir.

Söz konusu husus gelecek yıl denetimlerinde izlenecek olup Yönetmelik hükümleri gereği Kamu İdaresi tarafından Belediye gelir tarifesinde geçiş hakkı ücret bedellerinin belirlenmesi ve belirlenecek olan bu tarife göre tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yürütülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 19: Teklifi Sınır Değerin Altında Kalan Yüklenicilerden Kesin Teminatın Hatalı Alınması

Kamu İdaresince teklifi sınır değer altında kalan yüklenicilerden alınması gereken %9 oranındaki kesin teminatın yaklaşık maliyet yerine teklif bedeli üzerinden hesaplanarak alındığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kesin Teminat" başlıklı 43'üncü maddesinde;

"...Kurum, ihale üzerinde kalan isteklinin teklifinin sınır değer altında olması hâlinde, bu istekliden yaklaşık maliyetin % 6'sından az ve % 15'inden fazla olmamak üzere alınacak kesin teminat oranına ilişkin düzenlemeler yapabilir." denilmektedir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Teminatlar" başlıklı 56'ncı maddesinin ikinci fıkrasında ise aynen; *"İhale üzerinde bırakılan istekliden sözleşme imzalanmadan önce, teklif fiyatının sınır değere eşit veya üzerinde olması halinde teklif fiyatının % 6'sı, sınır değer altında olması halinde ise yaklaşık maliyetin % 9'u oranında kesin teminat alınır."* denilmektedir.

Kamu İdaresince teklifi sınır değer altında kalan ve ihale üzerine bırakılan yüklenicilerden teklif bedeli üzerinden kesin teminat alınmaktadır. Söz konusu hükümlere göre teklifi sınır değer altında kalan yüklenicilerden alınması gereken kesin teminat teklif bedeli üzerinden değil yaklaşık maliyet üzerinden hesaplanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; *"Teklifi sınır değer altında kalan ve ihale üzerinde bırakılan yüklenicilerden 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 43. Maddesi ve Yapım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin Teminatlar başlıklı 56. Maddesi hükümlerine göre yaklaşık maliyetin %9'u oranında kesin teminat alınacaktır. İlgili kanun ve yönetmeliklerin uygulanması için personellere gerekli eğitimler verilecek ve mevzuata hâkim olmaları sağlanacaktır. Takibi hassasiyetle yapılacaktır. Ayrıca bulgu 33 de tespit edilen bu husus için yüklenici firmadan yaklaşık maliyetin %9'u oranında kesin teminat alınmıştır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup teklifi sınır değer altında kalan ve ihale üzerinde bırakılan yüklenicilerden ilgili mevzuat hükümlerine göre yaklaşık maliyetin %9'u oranında kesin teminat alınacağı ifade edilmiştir.

İlgili mevzuat hükümlerine göre teklifi sınır değerinin altında kalan yüklenicilerden alınması gereken kesin teminat teklif bedeli üzerinden değil yaklaşık maliyet üzerinden hesaplanmalıdır.

BULGU 20: Faaliyeti Eğlence Hizmeti Olan Bazı İşyerlerine Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmemesi

Kamu İdaresinin 2018 yılına ait gelir kalemlerinin incelenmesi neticesinde eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetleri yürüten bazı işletmelere eğlence vergisi tahakkuk ettirilmediği ve dolayısıyla söz konusu verginin tahsilinin sağlanmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde aynen; *“Bu Kanununun 21 inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.”* denilmektedir.

Anılan Kanun'un 18'inci maddesinde; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu belirtilmiş olup *“İstisna ve muafıklar”* başlıklı 19'uncu maddesinde ise hangi eğlence faaliyetlerinden eğlence vergisinin alınmayacağı belirtilmiştir.

Yine aynı Kanun'un *“Matrah”* başlıklı 20'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında;

“...Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanununun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır.”

denilerek madde metninde sayılan yerler için eğlence vergisinin matrahı belirlenmiş olup *“Nispet ve miktar”* başlıklı 21'inci maddesinde ise biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

2018 yılı denetim çalışmaları kapsamında Kamu İdaresi tarafından ruhsat verilen ve faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna giren oyun salonu, cafe-bar, içkili kafeterya, müzikhol, bilardo salonu, gazino ve play-station salonu gibi toplam 87 adet işletmenin mevcut olduğu görülmüş olup bahse konu yerlere eğlence vergisi mükellefiyetinin tesis edilmediği anlaşılmıştır.

Bu kapsamda söz konusu işletmeler için eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilerek tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgunuz doğrultusunda Faaliyeti eğlence hizmeti olan işyerlerinin listesi alınarak beyana çağrı işlemleri başlatılmıştır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup, faaliyeti eğlence hizmeti olan iş yerlerinin beyana davet edildiği belirtilmektedir.

Söz konusu işletmeler için eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilerek tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 21: Kamu İdaresinden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İşyerlerine Çevre Temizlik Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması ile Emlak Vergisi Tahakkukunun Eksik Yapılması

Kamu İdaresinin mülki sınırları içerisinde yer alan ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun hükümlerinden muaf tutulan avukatlık büroları, serbest muhasebeci mali müşavirlik büroları, muayenehane gibi yerlerden bazılarında iş yeri çevre temizlik vergisinin tahakkuk ettirilmediği ve emlak vergisinin tahakkukunun eksik yapıldığı anlaşılmıştır.

A) Kamu idaresinden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan işyerlerine çevre temizlik vergisi tahakkukunun yapılmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Çevre Temizlik Vergisini düzenlediği mükerrer 44'üncü maddesinde;

"Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir.

...

Verginin mükellefi, binaları kullananlardır. Mükellefiyet binanın kullanımı ile başlar.

İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde

---

kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödenir.

...” denilerek iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre ve temizlik vergisinin ilçe belediyelerince emlak vergisinin taksit sürelerinde tahsil edileceği belirtilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’un 2’nci maddesine göre bu Kanun hükümlerinden muaf tutulan iş yerleri aşağıdaki gibidir:

“a) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 268-275 inci maddeleri kapsamına giren 1 inci sınıf gayrisihhi müesseseler,

b) Nerede açılırsa açılsın, yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerler,

c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmeleri,

e) 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseseler,

f) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık büroları,

g) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolar,

h) 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre kurulan noterlik daireleri,

i) (27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca mühendis ve mimar meslek mensuplarınca açılan bürolar,

i) 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San’atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna göre açılan muayenehane ve müşterek muayenehaneler”

Yapılan düzenlemeler ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur. İlgili kanunlarında da bu yerlerin işyeri açmak için faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı belirtilmiştir.

İş yerlerine Çevre ve Temizlik Vergisi mükellefiyetleri Belediyeye İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almak için başvuruda bulduklarında oluşturulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ve İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatından muaf olan iş yerleri için ise Çevre ve Temizlik Vergisi mükellefiyeti kendileri başvurduğu durumlar haricinde oluşturulamamaktadır.

Söz konusu durumun önüne geçebilmek adına mükellefiyet tespiti amacı ile gerekli çalışmaların yapılarak işyeri Çevre Temizlik Vergisi tarh ve tahakkuklarının mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

B) Kamu idaresinden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan işyerlerine emlak vergisi tahakkukunun mesken üzerinden yapılması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Mükellef" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"Bina Vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenler öder."

denilmekte olup, aynı Kanun'un "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Bina vergisinin oranı meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde ikidir. Bu oranlar, 5216 sayılı Kanunun uygulandığı büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde % 100 artırımlı uygulanır. ..."

hükmüne yer verilmiştir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinde;

"Vergi değerini tadil eden sebepler aşağıda gösterilmiştir:

...

3. Bir binanın kullanım tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkan, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi, (Bu hükmün uygulanmasında bir apartmanın her dairesi bir bina sayılır ve tadil sebebi, yalnız kullanım tarzı tamamen veya kısmen değiştirilen daire için geçerli olur.)

..." denilerek bir binanın ikamete özgü bölümlerinden bir kısmının işyeri olarak kullanılması durumunda vergi değerinde değişiklik yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Emlak Vergisi, mükelleflerin beyannameleri esas alınarak tahakkuk ve tahsil edilmektedir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Bildirim verme süresi" başlıklı 23'üncü maddesine göre aynı Kanun'un 33'üncü maddesine göre vergi değerinde değişiklik yapılması gereken nedenlerin bulunması halinde emlak vergisi bildirim verilmemesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

İş yerleri için Emlak Vergisi mükellefiyeti ise Belediyeye İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almak için başvuruda bulduklarında otomatik olarak oluşturulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ve İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatından muaf olan iş yerlerinin mükellefiyetleri ise vermiş oldukları emlak vergisi beyannamesinde belirtmiş oldukları bina kullanım şekli üzerinden oluşturulmaktadır.

Kamu İdaresi sınırları içerisinde yer alan avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek gruplarının iş yeri olarak kullandıkları binaların emlak vergisinin mesken üzerinden tahakkuk ve tahsil edildiği anlaşılmıştır.

Söz konusu durumun önüne geçebilmek adına gerekli çalışmalar yapılarak Emlak Vergisi tarh ve tahakkuklarının mevzuata uygun olarak yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgunuz doğrultusunda Çevre temizlik vergileri ödemeyenler tespit edilerek beyana çağrı işlemi yapıldı. Mükelleflerin adlarına ÇTV beyanları düzenlenmeye başlandı."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgumuzun "A" fıkrasında belirtilen husus kabul edilmiş olup, Çevre Temizlik Vergisi tahakkuku yapılmayan mükelleflerin beyana çağrıldığı ve tahakkuk işlemlerine başlanıldığı belirtilmiştir.

Kamu İdaresince bulgumuzun "B" fıkrasındaki hususa ilişkin olarak ise herhangi bir cevap verilmemiştir. Bulguda da belirtildiği üzere İdareden ruhsat alma zorunluğu bulunmayan avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek gruplarının iş yeri olarak kullandıkları binaların emlak vergisi mesken üzerinden tahakkuk ve tahsil edilmektedir. Kamu İdaresinin sınırları içerisinde

aktif olarak faaliyet gösteren söz konusu işyerlerine yönelik gerekli çalışmalar yapılarak Emlak Vergileri işyeri üzerinden tahakkuk ve tahsil edilmelidir.

BULGU 22: Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması

Kurum kayıtlarının incelenmesi neticesinde, belediye sınırları içerisinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işletmelerin bulunduğu görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’e göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatının olması gerekmektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “İşyeri Açma İzni Harcı” başlıklı 81’inci maddesinde; “ *Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması “İşyeri Açma İzni Harcına” tabidir.*”

denilerek, yetkili idareden alınan ruhsat olmadan iş yerinin açılıp çalıştırılmayacağı ifade edilmektedir.

Aynı Kanun’un “Çevre temizlik vergisi” başlıklı mükerrer 44’üncü maddesinde;

“Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir.

... İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödenir. ...”

hükmü yer almaktadır.

İş yerlerinden alınan Çevre Temizlik Vergisi, büyükşehir belediyesi veya mücavir alan sınırında bulunup bulunmamasına bakılmaksızın, ilk kademe veya ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilmekte olup mükellefi ilçe sınırları içerisinde faaliyet gösteren iş yerleridir.

Kamu İdaresinden alınan verilere göre ilçe sınırları içerisinde toplam 9.757 adet çevre temizlik vergisi mükellefi işyeri bulunduğu anlaşılmış olup bu mükelleflerin tamamının işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının da bulunması gerekmektedir. Ancak Zabıta Müdürlüğünden alınan verilere göre, Kurumun yetki ve görev sınırları içerisinde 31.12.2018 tarihi itibarıyla 8.499 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen iş yeri bulunduğu görülmüştür.

Bu verilerden hareketle, Belediye sınırlarında aktif olarak faaliyet gösteren ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorunda olan 1.258 işyerinin ruhsatsız olarak faaliyet gösterdiği anlaşılmış olup, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmayan işyerlerinin denetiminin yapılarak ruhsatlandırılmalarının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulgunuzda ilçemiz sınırları içerisinde toplam 9.757 adet çevre temizlik vergisi mükellefi işyerlerinin olduğu ve bu mükelleflerin tamamının işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının olması gerektiği, Ancak Zabıta müdürlüğü kayıtlarına göre 31.12.2018 tarihi itibarıyla 8.499 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatının olduğu 1.258 adet işyerinin ruhsatsız olarak faaliyet gösterdiği belirtilmiştir.

İlçemiz sınırları içerisinde 31.12.2018 yılına kadar 8.499 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatının verildiği, 308 adet ruhsatsız işyerine ruhsatlıktan işlem yapılarak kayıt altına alınmıştır. Ruhsatsız işyerleri için denetimlerimiz sürmekte olup, hedefimiz ruhsatsız iş yeri kalmamasını sağlamaktır.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, ruhsatsız işyerleri için denetimlerin devam ettiğini bulgu sonrası 308 adet ruhsatsız işyerinin ruhsatlandırıldığını ve ruhsatsız işyeri kalmaması yönünde çalışmalar yapılacağını belirtmiştir.

Söz konusu husus gelecek yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 23: Kamu İdaresi Sınırları İçerisinde Yer Alan ve Aynı Nitelikte Olan Bazı Otellerin Bina Sınıfları Arasında Uyumsuzluk Olması

Kamu İdaresinin mülki sınırları içerisinde yer alan bazı beş yıldızlı otellerin bina vergisi matrahına esas oluşturan bina sınıfları arasında uyumsuzluk olduğu, söz konusu uyumsuzluğun giderilmesine yönelik İdarece herhangi bir saha çalışması yapılmadığı anlaşılmıştır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesine göre Türkiye sınırları

içerisinde yer alan binalar bu Kanun hükümlerine göre bina vergisine tabidir. Bina ise Kanun'da, yapıldığı madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatlar olarak ifade edilmiştir.

Söz konusu Kanun'un "Matrah" başlıklı 7'nci maddesinde ise Bina Vergisinin matrahının, binanın bu Kanun hükümlerine göre tespit olunan vergi değeri olduğu belirtilmiştir.

Yine Kanun'un 8'inci maddesinde bina vergisinin oranının meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde iki olacağı ve bu oranların 5216 sayılı Kanun'un uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde %100 artırımlı uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Vergi değeri ise anılan Kanun'un 29'uncu maddesinde;"

"...

b) Binalar için, Maliye ve Bayındırlık ve İskan bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31 inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan yönetmelik hükümlerinden yararlanılmak suretiyle,

hesaplanan bedeldir..."

şeklinde tanımlanmıştır.

Kanun'un 29'uncu maddesinde bahsedilen ve 31'inci madde uyarınca hazırlanan Yönetmelik'te binaların vergi değerlerinin takdirinde şehir ve köylerin tabii, iktisadi ve bölgesel şartlarına göre nazara alınacak piyasa bedeli, maliyet bedeli, kira veya yıllık istihsal değeri gibi normlar ile uyulacak usul ve esaslar belirtilmektedir.

Söz konusu maddede bahsedilen Yönetmelik ibaresi 2/7/2018 tarih ve 700 sayılı KHK'nin 59'uncu maddesiyle Kanun'a işlenmiş olup eski hali "tüzük" şeklindedir. Bu kapsamda Bakanlar Kurulunca Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük 15.03.1972 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Tüzük'ün;

"Takdire esas" başlıklı 7'nci maddesinde binaların vergi değerinin; kullanılış tarzı, inşaatın nevi ve sınıfına göre takdir olunacağı ifade edilmiş olup,

“Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı” başlıklı 10’uncu maddesinde ise bina sınıfları;

“Binalar, aşağıdaki sınıflara ayrılır:

1 - Lüks inşaat,

2 - Birinci sınıf inşaat,

3 - İkinci sınıf inşaat,

4 - Üçüncü sınıf inşaat,

5 - Basit inşaat,

Bu sınıflama, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar nazara alınarak yapılır. İnşaat sınıflarının tayinine esas alınacak nitelikler Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunur.”

şeklinde tanımlanmıştır.

Bahse konu 10’uncu maddenin son fıkrasındaki hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarih ve 17889 sayılı Resmi Gazetede “Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel” yayımlanmıştır. Cetvelde binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar Tüzük’e uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için de on adet kıstas belirlenmiştir.

Konuyla ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 14 Seri Numaralı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği’nde ise;

Emlâk Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük’ün 10 uncu maddesinde binalar, inşaat sınıflarına göre beş gruba ayrıldığı,

Cetvelde, binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklerine yer verildiği,

Binanın gireceği sınıf, bu özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyıp taşımadığına bakılarak belirleneceği,

Binada anılan özelliklerden yarıdan fazlası yoksa bu defa özellikleri itibariyle en yakın olduğu sınıfın beyan edilmesi icap edeceği,

Diğer taraftan, binanın bir alt veya üst sınıftan hangisine gireceği konusunda tereddüde düşülen hallerde, rayiç bedelin beyan edilmesinin esas olduğu da dikkate alınarak, bir üst sınıf olarak bildirilmesi gerektiği,

belirtilmiştir.

Yukarıdaki yer verilen mevzuat hükümlerinden; bir binanın vergi değerini etkileyen kıstaslardan birinin bina inşaat sınıfları olduğu, bina inşaat sınıflarını yukarıda bahsedilen Tüzük hükümlerine istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan cetvel yardımıyla belirlendiği, inşaat sınıflarının tespitinde tereddüde düşülmesi halinde bir üst sınıfın esas alınacağı anlaşılmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından ilçe sınırları içerisinde bulunan beş yıldızlı otellerin Emlak Vergisi Kanunu'na göre alınan bina vergileri mükelleflerinin beyan ettiği inşaat sınıfları üzerinden belirlenmekte, mükellefler tarafından yapılan beyanların kontrolü yapılmamaktadır. Aynı mahiyette olan beş yıldızlı otellerin bir kısmı birinci sınıf, diğer kısmı ise lüks sınıf olarak değerlendirilmektedir.

Bu durum aynı mahiyette olduğu değerlendirilen otellerden alınan bina vergisi matrahlarının farklılaşmasına yol açmakta olup, Kamu İdaresince söz konusu durumda olan yerlerin inşaat sınıflarının tespiti amacıyla çalışmalar yapılmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgunuzda Aynı nitelikte olan bazı otellerin bina sınıfları arasında uyumsuzluk olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda Gelir Şefliğimizce gerekli çalışmalar yapılmış olup tespitinize konu olan sınıf farklılıkları "Bina inşaat sınıflarının tespitine dair cetvel"de belirtilen kriter farklılıklarına göre oluşmuştur. Bazı oteller tatil köyü vasfında lüks sınıfına girmeyen binalardan oluşmuştur. Bundan sonraki süreçte otellerde rutin kontroller yapılarak inşaat sınıfları tutanak tutularak tespit edilecektir."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusu husus kabul edilmiş olup bundan sonraki süreçte otellerde rutin kontrollerin yapılacağı ve inşaat sınıflarının tutanak tutularak tespit edileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresince gerekli saha çalışmalarının yapılarak mahiyeti aynı olan otellerin inşaat sınıfları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 24: Büyükşehir Belediyesi Tarafından Elde Edilen Otopark Gelirlerinden İlçe Belediyelerine Dağıtılacak Payın Takip Edilmemesi

Kamu İdaresi, tahsil ettiği otopark gelirlerini Büyükşehir Belediyesine göndermesine rağmen Büyükşehir Belediyesi tarafından otopark gelirlerinden ilçe ve ilk kademe belediyelerine nüfuslarına göre dağıtılması gereken otopark gelirleri payını takip etmemektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin f bendinde;

"7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'si."

hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin f bendinde ise;

"... durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek..."

hükümleri mevcuttur. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin (f) bendi ve 23'üncü maddesinin (f) bendi birlikte değerlendirildiğinde, durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek görevi büyükşehir belediyelerine ait olup buraların işletilmesinden elde edilen gelirin %50'sinin büyükşehir belediyesi sınırları dâhilindeki ilk kademe ve ilçe belediyelerine nüfuslarına göre dağıtılması gerekmektedir.

Aynı Kanun'un 23'ncü maddesinin son fıkrasında ise belediyelerin tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile birbirlerine olan diğer yükümlülüklerini zamanında getirmemeleri durumunda, söz konusu tutarların ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek ilgili belediyeye gönderileceği belirtilmiştir.

İdarenin araç park yerlerinin işletilmesi neticesinde büyükşehir belediyesince elde edilen gelirin %50'lik kısmından nüfusa göre kendisine düşen payını takip etmesi gerekmekte

olup gerektiğinde tahsilat için 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde belirtilen hüküm işletilerek söz konusu payların tahsili sağlanmalıdır.

***Kamu idaresi cevabında;** "Büyükşehir Belediyesi ile konu ile ilgili yazışmalar yapılarak ilgili ödemenin Belediyemize aktarılması yönünde çalışmalar yapılacaktır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışmaların yapılarak ilgili İdareye aktarılması yönünde çalışmaların sağlanacağını belirtmiştir.

Kamu İdaresinin araç park yerlerinin işletilmesinden büyükşehir belediyesince elde edilen gelirin %50'lik kısımdan nüfusa göre kendisine düşen payı takip etmesi gerekmekte olup söz konusu husus gelecek yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 25: Kamu İdaresi Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlara Yönelik Olarak Düzenlenen Sözleşme Hükümlerini Yerine Getirmeyen Kiracılar Hakkında Gerekli İşlemlerin Yapılmaması

Kamu İdaresi tarafından kiraya verilen taşınmazların sözleşmelerinde belirlenen kira tutarlarını hiç ya da gereği gibi ödemeyen kiracılar hakkında herhangi bir işlem yapılmamaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 62'nci maddesinde, "*Sözleşme yapıldıktan sonra 63 üncü maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Gelir kaydedilen kesin teminat, müteahhit veya müşterinin borcuna mahsup edilemez.*" denilmektedir.

Aynı Kanun'un 84'üncü maddesinde ise;

"Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve

şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen müteahhit veya müşteriler hakkında da, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir ve bu kararlar Resmi Gazete'de ilan ettirildiği gibi ilgililerin müteahhitlik sicillerine işlenir.”

...

“İhaleyi yapan idareler, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.”

hükümleri yer almaktadır.

Kamu İdaresi tarafından kiraya verilen taşınmazlara yönelik olarak yapılan incelemelerde kira ödeme yükümlülüğünü hiç ve/veya gerektiği gibi yerine getirmeyen kiracıların olduğu görülmüş olup söz konusu kiracılar hakkında yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca herhangi bir işlem tesis edilmemiştir.

İlgili mevzuat hükmü uyarınca sözleşme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kiracılara yükümlülüklerini yerine getirmeye yönelik en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarname çekilmeli, aynı durumun devam etmesi halinde kiracıların kesin teminatı gelir kaydedilerek sözleşmeleri feshedilmelidir. Bunun yanında söz konusu kiracılar hakkında 2886 sayılı Kanun'un 84'üncü maddesi hükmü işletilerek bu kişilerin ihale yasaklısı yapılmalarını sağlamak üzere ilgili bakanlığa başvuruda bulunulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Kamu idaresi tarafından kiraya verilen taşınmazların sözleşmelerinde belirlenen kira tutarlarını hiç yada gereği gibi ödemeyen kiracılar hakkında herhangi bir işlem yapılmamaktadır denilmekte olup, bundan sonraki zaman içerisinde bu tür hatalar yapılmayacaktır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup bundan sonraki süreçte hata yapılmayacağı ifade edilmiştir.

Hali hazırda ve gelecek dönemlerde kira ödeme yükümlülüğünü hiç ve/veya gerektiği gibi yerine getirmeyen kiracılara 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca gerekli işlemlerin tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 26: Ulusal Bayram Günlerinde Faaliyet Gösteren İşyerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması

Kamu idaresince, 2018 yılında ulusal bayram gününde faaliyet gösteren işyerleri olmasına rağmen Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 01.07.2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun'un 1'inci maddesiyle 02.01.1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış, bunun yanında aynı Kanun'un 12'nci maddesiyle ise 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 58'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Hafta tatili ve ulusal" ibaresi "Ulusal" şeklinde değiştirilmiştir. Madde metni değişiklik yapılmadan önce "*Hafta tatili ulusal bayram günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.*" şeklinde iken bahse konu değişiklikle birlikte hafta tatili ibaresi metinden çıkarılmış ve "*Ulusal bayram günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı işyerlerine "ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir."*" şeklinde düzenlenmiştir.

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'inci maddesine göre, 29 Ekim günü Ulusal Bayramdır. Bayram 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlar ve 29 Ekim günü devam eder.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere göre iş yerlerince hafta tatili ve genel tatil günlerinde çalışılması durumunda Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabi olunmayacak, ulusal bayram günlerinde faaliyet gösterildiğinde ise söz konusu harca tabi olmaya devam edilecektir.

Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefi, ulusal bayram olan Cumhuriyet Bayramında çalışan işyerleri olup söz konusu günde faaliyet gösteren işyerlerinin tespiti yapılarak bu harcın tahsili sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "*İlçemiz sınırları içerisinde bulunan işyerlerine İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı verildikten sonra, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 58. Maddesine istinaden, 394 sayılı Hafta Tatili kapsamında hafta sonu (Pazar) açacak olanlara mevcut takvim yılı için yıllık olarak Tatil Günleri Çalışma Ruhsatı harcı tahsil edilerek Tatil Günleri Çalışma Ruhsatı veriliyordu, Ancak;*

*14/01/2015 tarih ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi hakkında kanununun 25. Maddesi 394 sayılı Hafta Tatili hakkında Kanunu hükümleri perakende işletmeler hakkında uygulanmaz hükmü amir olduğu,

*18/06/2017 tarih ve 7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi amacıyla bazı kanunun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanununun 12. Maddesinde 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 58 inci maddesinin birince fıkrasında yer alan “Hafta Tatili ve Ulusal” ibaresi “Ulusal” şeklinde değiştirilmiş ve 14/01/2015 tarih ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 25 inci maddesi yürürlükten kaldırılmış olup; Ulusal Bayram Günlerinde Çalışma olarak adlandırıldığı anlaşılmıştır.

*17/03/1981 tarih ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatil Hakkında Kanununun 1 inci maddesinde “1923 yılında Cumhuriyetin ilan edildiği 29 Ekim günü Ulusal Bayramdır. Bayram 28 Ekim günü saat 13:00’ten itibaren başlar ve 29 Ekim günü devam eder.” Hükmü amir olup; aynı kanununun 2 inci maddesinin D fıkrasının son paragrafında 29 Ekim günü özel işyerlerinin kapanması zorunludur ibaresi geçmektedir.

Yukarıda bahsi geçen açıklamalar doğrultusunda 2018 yılı içerisinde ulusal bayram gününde faaliyet gösteren işyerlerine 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 58. Maddesinde Ulusal Bayram Günlerinde çalışmalar belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir ibaresi geçmekte olup; Harcın Tarifesi, Tahakkuk Dönemi ve Harcın ödenmesi hakkında net bir bilgi olmadığından tereddüte düşüldüğünden yaşanacak olan aksaklıkların ve işyeri sahiplerinin mağdur olmamaları için işlem bekletilmiştir.

Konu ile ilgili çalışma yapılarak 2019 yılı içerisinde Ulusal Bayram günlerinde açacak olan işyerlerinden harç tahsili yapılacaktır.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bulgu konusu hususa katılarak bu güne kadar Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı alınmamasının gerekçelerini sıralamış ve sonuç olarak 2019 yılı içerisinde Ulusal Bayram günlerinde faaliyette bulunacak olan işyerlerinden harç tahsilinin yapılacağını belirtmiştir.

Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefi, ulusal bayram olan Cumhuriyet

Bayramında çalışan işyerleri olup söz konusu günde faaliyet gösteren işyerlerinin tespiti yapılarak bu harcın tahsili sağlanmalıdır.

BULGU 27: İstisnai Memuriyet Kadrosu Olan Özel Kalem Müdürlüğüne Atanan Kişilerin, Bir Süre Sonra Sınavsız Olarak Sınavla Girilebilecek Memur Kadrolarına Naklen Atanmaları

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59'uncu maddesinde "İstisnai memurluklar" belirtilmiş ve bunların içinde özel kalem müdürlükleri de sayılmıştır.

"İstisnai memurluklara atanmada aranacak şartlar" başlıklı 60'ıncı maddesinde:

"İstisnai Devlet memurluklarına 48 inci maddede yazılı genel şartları taşıyan kimselerden atanmalar yapılabilir.

Kuruluş kanunlarındaki veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerindeki özel hükümler saklıdır.

Ancak, Devlet sanatçılarında aranacak nitelikler bir yönetmelikle belirtilir. Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğine atanabilmek için ise, bir yabancı dili çok iyi bilmek ve özel yönetmeliğinde belirtilecek diğer nitelikleri taşımak şarttır"

denilmektedir.

"İstisnai memurluklara atanarlara bu Kanunun uygulanacak hükümleri" başlıklı 61'inci maddesinde:

"60 inci madde gereğince istisnai memurluklara atanarl hakkında bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi dışında kalan bütün hükümleri uygulanır.

Ancak istisnai bir memuriyet kadrosuna atanarl, atandıkları kadronun derece aylığının ilk kademesini kazanılmış hak olarak elde ettikleri tarihten itibaren, haklarında bu kanunun kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine dair hükümleri uygulanır.

Şu kadar ki, Bakanlıklar özel kalem müdürlüklerine, valiliklere, büyükelçiliklere, elçiliklere, daimi temsilciliklere atanarlın, atandıkları derecelerde geçirdikleri süreler, kazanılmış hak sayılmamak şartıyla, kademe ilerlemesinde (üst dereceye atanmaları halinde 161 inci maddenin A bendi uyarınca) değerlendirilir.

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere Devlet Memurları Kanunu; atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın bazı görevlere memur atanabileceğini kabul etmiştir. Kamu yönetimine siyasi ve idari açıdan özellik taşıyan bazı görevlere yine belli bazı siyasi ve idari nedenlerle personel rejimine bağlı kalmaksızın memur atanabilme olanağı sağlayan bu gibi görev kadrolarına “istisnai memuriyetler” adı verilmektedir.

İstisnai memuriyet kadrosundan birisi olan özel kalem müdürlüğü kadrosu hususunda; İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü B.05.0.MAH.0.08.01.00/900-14626 sayılı ve 03.06.2009 tarihli Özel Kalem Müdürü konulu Genelgesi’nde, belediye ve bağlı kuruluşlarında özel kalem müdürlüğü kadrolarına yapılacak açıktan ve naklen atamaların, Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılmasını sağlamak üzere, usul ve esaslar belirlenmiştir. Bu Genelge’de; özel kalem müdürlüğüne atanacakların öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesinin esas olduğu, özel kalem müdürlüğüne yapılacak açıktan atamaların ise İçişleri Bakanlığının izni ile yapılacağı belirtilmiştir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 59’uncu maddesi kapsamına tanınan atama yetkisi, sınırsız bir yetki olmayıp, bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi gibi kullanımına hukuken imkan bulunmadığının, bu sebeple özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların seçiminde, belediye başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri seçmelerinin esas olduğunun altı önemle çizilmiştir.

Sayıştay Genel Kurulunun 04.04.2005 tarih ve 5119/1 numaralı kararında; istisnai memuriyete açıktan atandıktan sonra, diğer memur kadrolarına atanma hususuna ilişkin 657 sayılı Kanun’da açık bir düzenlemenin olmadığı, ancak açıktan istisnai memuriyete atanmış kişinin naklen diğer memur kadrolarına atabilecekleri kabul edilse bile, bu konuda açılmış sınavlara girmiş ve başarılı olmuş kişilerin atamayı bekledikleri bir durumda, bu sınavlara girmediği halde bazı kişilerin istisnai memurluklar kullanılarak diğer memurluk kadrolarına atanmaları, Devlet memurluğu alımı için duyurulan sınava katılarak başarılı olmuş ve atamayı bekleyen kişiler aleyhine haksız bir durum yarattığı, ayrıca, sınavlarda başarılı olarak atanmayı bekleyenler varken, istisnai memurluk kadrolarının sınavsız devlet memurluğu teminine yönelik uygulamaya dönüştürülmesi, bu memuriyete atanmada tanınan kolaylığın istismarı

anlamına da geldiği belirtilmiştir. Bu durumun Anayasa'nın kişilerin kanun önünde eşitlik ve kamu hizmetine girmede eşitlik ilkelerini ihlal edici nitelikte olduğunun altı çizilmiştir. Kararın sonuç bölümünde: “...Sadece hizmetin gereği olarak kullanılması gereken istisnai memurluk kadrolarının, devlet memurluğuna girmede esas olan sınav sistemini aşmaya yönelik olarak diğer memur kadrolarına naklen atanma amacıyla kullanılması, Anayasa ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilmiş bulunan kanun önünde eşitlik ile liyakat ilkesinin ihlali anlamına geldiğinden, bu yolla devlet memurluğu kadrolarının liyakat esasına uymayan ve bu kadroların gerektirdiği niteliklere sahip bulunmayan kişilerin atanmasına imkân sağlayabileceğinden, 657 sayılı Kanunun anılan 59 uncu maddesi hükümleri uyarınca açıktan istisnai memurluk kadrolarına atananların bir müddet sonra devlet memurluğuna alınma için açılmış bulunan sınavlara katılmadan ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olmadan diğer memurluk kadrolarına atanmaları hususu, uygulama ve sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarar uğraticı nitelikte bulunduğu TBMM'ye sunulmasına...” denmiştir.

Yukarıda yer verilen Sayıştay Genel Kurul Kararı ve İçişleri Bakanlığı Genelgesi'nden anlaşılacağı üzere; belediye özel kalem müdürlüğüne atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu kadroya yapılacak atamaların bir takım esas ve usullerinin olduğu ayrıca bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılamayacağı belirtilmiştir. Belediye özel kalem müdürlüğüne atanacakların öncelikle belediyede çalışan memurlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesi esas olduğu yine Özel Kalem Müdürlüğü kadrosuna atanan özel kalem müdürünün bir seçim dönemi boyunca görev yapması amacıyla atanacağının esas olduğu belirtilmiştir.

Ancak son yıllarda özel kalem müdürlüğü kadroları amacı dışında kullanılmakta, genel olarak boş tutulan bu kadrolar, bazı şahıslara memuriyet statüsü kazandırılmak veya ilgili idarecinin izniyle diğer kurumlara naklen atamaları bu yolla sağlamak amacıyla kullanılmaktadır. Bu fiili durum yukarıda gerekçeleri ile belirtildiği üzere Kanun önünde eşitlik, kamu hizmetine girmede eşitlik ve liyakat ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

Tablo 16: Özel Kalem Müdürlüklerine Yapılan Atamalar

	Adı Soyadı	Atama Tarihi	Sonraki Görevi	Nakil Gittiği Kurum	Nakil Tarihi
1	E. D.	05.06.2014	Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü	-	-
2	Y.G.	20.11.2015	-	Düzce Belediyesi	27.09.2016
3	İ. M.	14.03.2016	-	Antalya Büyükşehir Belediyesi	27.07.2016

4	Z. M.	26.12.2016	Memur (Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü)	-	-
5	S. T.	02.01.2018	Memur (Park ve Bahçeler Müdürlüğü)	-	-
6	Z. D.	05.06.2018	Özel Kalem Müdürü	-	-

Kurumun Özel Kalem Müdürlüğü kadrosuna son 5 yıl içerisinde toplam altı kişi açıktan atanmış olup bu kişiler daha sonra Kurum içerisindeki memuriyet kadrolarına sınavsız olarak atanmışlardır. Bu atamalarda; İçişleri Bakanlığından izin alınmakla birlikte öncelikle Kurumda çalışan memurlardan ya da diğer kamu kurum kuruluşlarında çalışan memurlardan atama yapılması gerekliliğine uyulmadığı, bir seçim dönemi boyunca çalıştırılması esasına riayet edilmeyerek bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılabilir hale geldiği, değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “İstisnai kadrolara yapılacak atamalarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesi hükümleri uyarınca Belediye Başkanının bir seçim dönemi boyunca çalışabileceği ehliyet ve liyakat sahibi kişiler seçilmesi ilkesi çerçevesinde yapılan atama sonrası sınavla girilebilecek kadrolara naklen atama yapılmayacak, istisnai kadrolara da tekraren atamalar zorunlu haller haricinde yapılmayacaktır.”

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusu hususa katılmakta olup, istisnai kadrolara yapılacak atamaların mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

İstisnai memuriyet kadrolarına öncelikle kurumda çalışan memurlardan ya da diğer kamu kurum kuruluşlarında çalışan memurlardan atama yapılması gerekli olup bu kişilerin bir seçim dönemi boyunca çalıştırılması esasına riayet edilmesi ve memuriyete sınavsız atama yolu haline gelen bu uygulamadan vazgeçilmesi önerilir.

BULGU 28: İşçilere Yıl İçerisinde 270 Saati Aşacak Şekilde Fazla Mesai Yaptırılması

4857 sayılı İş Kanunu'nun “Fazla çalışma ücreti” başlıklı 41'inci maddesinde bir işçi için fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı

belirtilerek fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağı çıkarılacak yönetmelikte gösterileceği ifade edilmiştir.

Bu madde hükmüne istinaden çıkarılan İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde ise Kanun'daki düzenlemeye paralel şekilde fazla çalışma süresi toplamının bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı bu süre sınırının işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkin olacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede bazı birimlerde görevli işçilere yıllık ikiyüzyetmiş saatin üzerinde fazla mesai yaptırıldığı görülmüş olup söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla çalışma yaptırılmamalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizde görevli işçi personele yıl içerisinde 270 saati aşacak şekilde fazla mesai yaptırılmayacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, mevzuat hükümleri çerçevesinde işçilere bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla çalışma yaptırılmayacağını belirtmiştir.

Söz konusu husus gelecek yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 29: Yapım İşleri İçin Verilen Süre Uzatımlarında Tüm Risk (All Risk) Sigorta Poliçelerinin Bu Süreyi Kapsayacak Şekilde Yenilenmemesi

Kamu İdaresinin yapım işlerine ilişkin ihale dosyalarının incelenmesi neticesinde süre uzatımı verilen işlerde inşaat tüm risk (all risk) sigorta poliçelerinin bu süre uzatımını kapsayacak şekilde güncellenmediği tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İş ve işyerinin sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinde;

"Yapım işlerinde yüklenici; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek

süreye ilişkin ise kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.”

denilmektedir.

Yine Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9'uncu maddesinde ise;

“... ”

Sigortaya esas alınacak bedeller, işin kendisi için (varsa fiyat farkları dahil) hakediş tutarları; her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedellerdir. Ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur.

... ”

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması halinde sigorta süresinin yeni süreyi kapsayacak şekilde uzatılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından süre uzatımı verilen yapım işlerinde yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırı olarak sigorta sürelerinin nihai süreye uygun olarak uzatılmadığı anlaşılmış olup bu durumun ilgili mevzuat hükümleri uyarınca düzeltilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Yüklenicilerin idaremize gerçekleştirdikleri yapım işleri kapsamında sunması gereken all risk sigortaları Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesi esasları çerçevesinde hazırlanmaktadır. Ancak 2019 yılı ve sonrasında sözleşmeye bağlanacak yapım işleri kapsamında düzenlenecek All Risk Sigortalarının Denetim Raporunda belirtilen süre uzatımı olması hallerinde poliçe için zeyilname düzenlenmesi vs. gibi hususları giderecek şekilde ve ilgili mevzuatın tüm maddeleri açısından kontrolü sağlanarak hazırlanması hususu üzerinde hassasiyetle durulacaktır. İdaremizce ihalesi yapılarak sözleşmeye bağlanan 2019 yılı yapım işlerimizde bahse konu olan All Risk Sigorta*

Poliçeleri'nin mevzuata uygun bir şekilde yapılması ve eksikliklerinin giderilmesi için; teknik personellere gerekli eğitimler ile mevzuata hâkim olması sağlanacak olup, yine aynı bulguların tekrarlanmaması ve bu hususların idaremizi herhangi bir külfete sokmaması için gerekli bütün işlemlerin takibi yapılacaktır."

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresince bulgu konusu hususa katılmakta olup, uygulamanın düzeltileceği belirtilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından mevzuat hükümleri uyarınca süre uzatımı verilen yapım işlerinde inşaat tüm risk (all risk) sigorta poliçelerinin bu süre uzatımını kapsayacak şekilde düzeltilmesinin gerektiği değerlendirilmekte olup bu husus gelecek yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 30: Ön Mali Kontrol Sisteminin Kurulmaması

Kamu İdaresinde, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 58'inci maddesine göre harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontrolleri ve malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsayan ön mali kontrol sistemi kurulmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön mali kontrol" başlıklı 58'inci maddesinde; ön mali kontrolün harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile mali hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsadığı, ön mali kontrol sürecinin mali karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşacağı ve kamu idarelerinde ön mali kontrol görevinin yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütüleceği ifade edilmiş olup harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılacak asgari kontroller ile mali hizmetler birimi tarafından ön mali kontrole tabi tutulacak mali karar ve işlemlerin usul ve esaslarının Maliye Bakanlığı tarafından belirleneceği belirtilmiştir.

Kanun'un 58'inci maddesinden anlaşılacağı üzere ön mali kontrolün iki ayağı bulunmakta olup bunlar; harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılacak kontroller ile mali hizmetler birimi tarafından gerçekleştirilecek kontrollerdir.

Maliye Bakanlığınca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 58'inci maddesine dayanılarak İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış ve

Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın “Ön mali kontrolün kapsamı” başlıklı 10’uncu maddesinde de ön mali kontrolün Kanun’daki gibi iki aşamalı olarak yapılacağı vurgulanmış; ön mali kontrolün harcama birimlerinde ve mali hizmetler biriminde gerçekleştirilecek kontrollerden oluşacağı ifade edilmiştir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın “Malî Hizmetler Biriminin Ön Malî Kontrolüne Tâbi Malî Karar ve İşlemler” başlıklı üçüncü bölümünde mali hizmetler birimi tarafından hangi mali karar ve işlemlerin ön mali kontrole tabi tutulacağı sayılmış olup belirtilen işlemler için bir ön mali kontrol sistemi oluşturulmamıştır.

***Kamu idaresi cevabında;** "Bulgunuzda 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 58. Maddesine istinaden Ön Mali Kontrol Sisteminin kurulmadığı tespit edilmiştir. Bulgunuz doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılacak olup ilgili yönetmelik hükümlerine göre Ön Mali Kontrol Yetkilisi görevlendirmesi yapılarak bundan sonraki süreçte bulgunuzda belirtilen hususlara riayet edilerek işlem yapılacaktır."*

denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulgu konusu hususa katılmakta olup, ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli çalışmaların yapılarak ön mali kontrol sisteminin kurulacağını belirtmiştir.

İdarenin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanuna dayanarak hazırlanan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a İlişkin Yönetmelik’e uygun bir ön mali kontrol sistemini en kısa zamanda oluşturması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

SERİK BELEDİYESİ 2018 YILI BİLANÇOSU							
Aktif		2017	2018	Pasif		2017	2018
1	Dönen Varlıklar	55.206.995,53	53.975.345,44	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	52.971.440,43	98.717.776,55
10	Hazır Değerler	1.795.209,94	1.106.211,56	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	0	0
100	Kasa	0	0	300	Banka Kredileri Hesabı	0	0
102	Banka Hesabı	1.299.840,41	510.274,08	31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar		
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0	0	32	Faaliyet Borçları	29.095.832,30	74.282.214,05
104	Proje Özel Hesabı	0	0	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	29.095.832,30	73.988.110,85
105	Döviz Hesabı	22,62	22,62	322	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0	294.103,20
108	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0	0	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	4.755.979,15	7.083.265,18
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	495.346,91	595.914,86	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	2.253.420,88	4.575.614,42
11	Menkul Kıymet Ve Varlıklar			333	Emanetler Hesabı	2.502.558,27	2.507.650,76
12	Faaliyet Alacakları	29.520.035,34	29.723.976,17	36	Ödenecek Vergi Ve Diğer Yükümlülükler	11.851.848,91	17.146.889,45
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	0	10.015.967,43	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	3.249.809,18	6.746.604,56
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	28.388.463,85	17.803.451,77	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	3.481.901,95	5.402.653,84
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	980.336,49	1.753.321,97	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilatlar	3.430.444,20	3.123.578,14
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	138.500,00	138.500,00	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	1.591.511,63	1.384.371,48
127	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	12.735,00	12.735,00	368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	98.181,95	489.681,43
13	Kurum Alacakları			37	Borç Ve Gider Karşılıkları	0	0
14	Diğer Alacaklar	956.326,58	79.515,94	372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0	0
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	956.326,58	79.515,94	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	7.267.780,07	205.407,87
15	Stoklar	0	0	381	Gider Tahakkukları Hesabı	7.267.780,07	205.407,87
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	0	0	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0	0
16	Ön Ödemeler	403.883,31	483.323,60	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi	0	0
160	İs Avans Ve Kredileri Hesabı	0	0	397	Sayım Fazlaları Hesabı	0	0
161	Personel Avansları Hesabı	0	0	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	103.571.634,49	126.146.812,69
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	403.883,31	483.323,60	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	64.713.635,75	58.286.708,18
19	Diğer Donen Varlıklar	22.531.540,36	22.582.318,17	400	Banka Kredileri Hesabı	64.713.635,75	58.286.708,18
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	22.531.540,36	22.582.318,17	41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar		
191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0	0	43	Diğer Borçlar	9.093.898,21	19.568.625,67
197	Sayım Noksanları Hesabı	0	0	438	Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı	9.093.898,21	19.568.625,67
2	Duran Varlıklar	259.057.898,11	273.862.958,32	47	Borç Ve Gider Karşılıkları	16.211.544,05	19.182.687,43
21	Menkul Varlıklar			472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	16.211.544,05	19.182.687,43
22	Faaliyet Alacakları	81.225,32	113.111,57	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler	13.552.556,48	29.108.791,41

T.C. Sayıştay Başkanlığı

220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	25,Şub	25,Şub	481	Gider Tahakkukları Hesabı	13.552.556,48	29.108.791,41
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar	0	0	5	Öz Kaynaklar	157.721.818,72	102.973.414,52
226	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	81.200,30	113.086,55	50	Net Değer/Sermaye	187.552.997,21	198.868.592,99
23	Kurum Alacakları			500	Net Değer Hesabı	187.552.997,21	198.868.592,99
24	Mali Duran Varlıklar	19.910.586,93	20.593.231,66	52	Yeniden Değerleme Farkları		
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	7.410.586,93	8.093.231,66	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	45.601.217,63	32.279.642,32
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye	12.500.000,00	12.500.000,00	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	45.601.217,63	32.279.642,32
25	Maddi Duran Varlıklar	238.652.227,09	252.376.166,40	58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-33.585.769,16	-75.432.396,12
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	49.242.403,20	47.333.599,33	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	-33.585.769,16	-75.432.396,12
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	185.156.324,34	200.494.636,05	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	-41.846.626,96	-52.742.424,67
252	Binalar Hesabı	32.310.223,93	32.310.223,93	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	0	0
253	Tesis. Makine Ve Cihazlar Hesabı	13.004.604,22	12.704.708,18	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	-41.846.626,96	-52.742.424,67
254	Taşıtlar Hesabı	3.581.660,97	3.594.717,20	PASİF TOPLAMI		314.264.893,64	327.838.303,76
255	Demirbaşlar Hesabı	3.532.984,73	3.603.658,89				
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-48.175.974,30	-56.505.942,94				
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	0	8.840.565,76				
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0	0				
260	Haklar Hesabı	2.125.860,71	2.406.346,71				
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-2.125.860,71	-2.406.346,71				
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler						
29	Diğer Duran Varlıklar	413.858,77	780.448,69				
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar	700.244,44	1.568.562,79				
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-286.385,67	-788.114,10				
AKTİF TOPLAMI		314.264.893,64	327.838.303,76				

SERİK BELEDİYESİ 2018 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

			2017 Yılı	2018 Yılı				2017 Yılı	2018 Yılı
630		GİDERLER HESABI	132.380.585,21	149.848.822,98	600		GELİRLER HESABI	90.533.958,24	97.106.398,30
630	01	Personel Giderleri	30.043.458,71	27.788.259,50	600	01	Vergi Gelirleri	43.073.515,01	51.057.521,68
630	01	01 Memurlar	8.348.512,48	9.446.172,05	600	01	02 Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	26.983.724,85	29.746.165,71
630	01	02 Sözleşmeli Personel	502.327,86	747.763,01	600	01	03 Dâhilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	7.819.715,43	10.012.132,76
630	01	03 İşçiler	20.664.096,86	17.046.976,38	600	01	06 Harçlar	8.270.074,73	11.299.223,21
630	01	04 Geçici Personel	111.940,52	75.988,37	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.214.498,06	3.638.875,48
630	01	05 Diğer Personel	416.580,99	471.359,69	600	03	01 Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	635.910,94	1.687.274,60
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.785.479,21	4.311.515,88	600	03	04 Kurumlar Hasılatı	300,00	0
630	02	01 Memurlar	1.128.527,22	1.271.874,73	600	03	09 Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0	0
630	02	02 Sözleşmeli Personel	70.544,16	104.240,11	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	107.459,63	533.094,89
630	02	03 İşçiler	2.586.407,83	2.935.401,04	600	04	02 Merkezi Yönetim Bütçesine Dâhil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	0	0
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	51.594.231,34	77.730.001,40	600	04	04 Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	55.810,15	533.094,89
630	03	01 Üretim Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	0	0	600	04	05 Proje Yardımları	51.649,48	0
630	03	02 Tüketim Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	8.104.900,45	9.703.740,38	600	05	Diğer Gelirler	43.388.752,46	41.876.906,26
630	03	03 Yolluklar	91.109,85	107.889,34	600	05	02 Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	30.435.486,83	34.744.370,49
630	03	04 Görev Giderleri	1.027.970,59	2.765.015,99	600	05	03 Para Cezaları	2.909.094,39	5.135.533,26
630	03	05 Hizmet Alımları	36.203.071,85	59.371.196,05	600	05	09 Diğer Çeşitli Gelirler	9.923.314,49	1.968.485,56
630	03	06 Temsil ve Tanıtma Giderleri	1.758.754,09	1.894.020,89	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	657.575,92	0
630	03	07 Menkul Mal, Gayri maddi Hak Alım Bakım ve Onarım Giderleri	1.826.749,00	1.989.362,96	600	11	01 Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	0	0

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	03	08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	2.581.675,51	1.898.775,79	600	11	04	Maddi Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumlu Farklar	0	0
630	04		Faiz Giderleri	10.492.575,61	13.108.872,78	600	11	08	Kur Değişikliği Dışındaki Değer ve Miktar Değişimlerinden Kaynaklanan Gelirler	8,30	0
630	04	02	Diğer İç Borç Faiz Giderleri	10.492.575,61	13.108.872,78	600	25		Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	92.157,17	0
630	05		Cari Transferler	1.827.251,16	121.444,51	600	25	05	Mahalli İdarelerden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	92.157,17	0
630	05	01	Görev Zararları	1.412,41	3.480,90						
630	05	03	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	1.803.424,05	92.698,61						
630	05	04	Hane Halkına Yapılan Transferler	22.414,70	25.265,00						
630	12		Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	8.452.143,64	677.585,08						
630	12	01	Vergi Gelirleri	10.443,80	606.362,72						
630	12	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.025,20	19.594,32						
630	12	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	,00	,00						
630	12	05	Diğer Gelirler	8.428.674,64	51.628,04						
630	13		Amortisman Giderleri	12.967.512,10	9.112.183,07						
630	13	01	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	12.706.869,34	8.831.697,07						
630	13	02	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	260.642,76	280.486,00						
630	14		İlk Madde ve Malzeme Giderleri	11.106.356,47	16.200.368,08						
630	14	01	Kırtasiye Malzemeleri	195.580,55	158.289,94						
630	14	02	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	35.884,39	48.883,27						
630	14	03	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri	38.881,04	30.234,49						
630	14	04	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	226.192,36	255.992,41						
630	14	05	Temizleme Ekipmanları	565.646,68	923.442,65						
630	14	06	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	450.070,86	521.655,87						
630	14	07	Yiyecek	96.702,30	62.403,61						
630	14	08	İçecek	79.334,98	76.564,25						

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	14	09	Canlı Hayvanlar	2.686,00	,00
630	14	10	Zirai Maddeler	2.021.827,70	7.563.291,74
630	14	12	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	5.637.685,55	4.726.723,15
630	14	13	Yedek Parçalar	923.088,77	1.257.949,03
630	14	14	Nakil Vasıtaları Lastikleri	25.184,60	20.208,28
630	14	15	Değişim, Bağış ve Satış Amaçlı Yayınlar	71.313,74	14.333,42
630	14	16	Spor Malzemeleri Grubu	136.922,44	17.240,02
630	14	17	Basınçlı Ekipmanlar	12.115,67	75.915,68
630	14	99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	587.238,84	447.240,27
630	20		Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	918.972,54	788.652,68
630	20	01	Gelirlerden Alacaklardan Silinenler	918.972,54	788.652,68
630	25		Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	1.171.826,57	0
630	25	05	Mahalli İdarelere Bedelsiz Olarak Devredilen Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	1.171.826,57	0
630	99		Diğer Giderler	20.777,86	9.940,00
630	99	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	20.777,86	9.940,00
GİDER TOPLAMI: 149.848.822,98				GELİR TOPLAMI: 97.106.398,31	
				FAALİYET SONUCU: -52.742.424,67	

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yapımı Devam Eden Maddi Duran Varlık Bedelinin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı Yerine 630-Giderler Hesabına Kaydedilmesi	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu husus yerine getirilmiş olup yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderleri 258 nolu hesaba kaydedilmiş ve geçici kabulü yapılan duran varlıklar ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılmıştır.
4857 Sayılı İş Kanununa Tabi Olarak Çalışan İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığının Ayrılmaması	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 248 ve 290'ncü maddeleri uyarınca 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak çalışan işçilere faaliyet dönemi içinde veya sonraki

			yıllarda ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları için her yıl karşılık ayrılarak, hesaplanan bu tutarlar 372 ve 472 numaralı hesaplara kaydedilmiştir.
Belediyenin Ortağı Olduğu Şirketin Zararlarının Finansmanı Amacıyla Sermaye Artırımı Yapılması	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediye meclisi tarafından sermaye artırımı konusunda yetki vermemesi sebebi ile sermaye artırımı suretiyle şirkete aktarılan bir kaynak bulunmamaktadır.
Vadesi Geçmiş Vergi Borcu Bulunan Şirkete Ödenen Hakedişlerden Kesinti Yapılmaması	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	2018 yılı denetimleri sırasında söz konusu bulgu konusuna ilişkin bir soruna rastlanmamıştır.
İller Bankası Tarafından Belediyeye Ödenen Genel Bütçe Vergi Gelirleri Payından Kesilen Ortaklık Payının 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına Kaydedilmemesi	2015	Tam Olarak Yerine Getirildi	İller Bankası tarafından Kuruma her ay dağıtılan vergi gelirleri payı üzerinden ortaklık payı 240 numaralı hesaba kaydedilmektedir.